

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav ekonomiky a managementu

Pojištění jako nástroj snižování rizik

Karel Popek

Bakalářská práce
2012

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Karel Popek**
Osobní číslo: **E09508**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management podniku: Manažerská etika**
Název tématu: **Pojištění jako nástroj snižování rizik**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomiky a managementu**

Zásady pro vypracování:

- 1) Krizové řízení podniku
 - 2) Pojištění pro podnikatele
 - 3) Analýza pojistných opatření vybraných firem
 - 4) Formulace závěrů, návrhy a doporučení
-

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

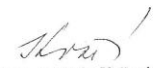
DAŇHEL, J. Kapitoly z pojistné toerie. Vyd.1. Praha. VŠE, 2002. ISBN 80-2450-306-9.
MARTINOVIČOVÁ, D. Pojištění podnikatelských subjektů. Vyd.1. Ostrava. Key Publishing, 2007. ISBN 978-80-87071-08-3.
PÁLENÍK, V. Základy pojišťování především průmyslových a podnikatelských rizik. Vyd.1. Praha. Linde Praha, a.s., 2007. ISBN 978-80-7201-644-0.
SMEJKAL, V., RAIS, K. Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích. Vyd.3. Praha. Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3051-6.
TICHÝ, M. Ovládání rizika-analýza a management. Vyd.1. Praha. C.H.Beck, 2006. ISBN 80-717-9415-5.
ZUZÁK, R. Krizové řízení podniku. Vyd.1. Praha. Professional Publishing, 2004. ISBN 80-86419-74-6

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Ondřej Svoboda
Ústav ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: 21. června 2011
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2012

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 4. července 2011

PROHLÁŠENÍ

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 27.4.2012

Karel Popek

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou bych rád poděkoval vedoucímu bakalářské práce panu Ing. Ondřeji Svobodovi za cenné rady a připomínky, které mi poskytl během tvorby mé této práce.

Za neméně důležitou součást této bakalářské práce považuji i poděkování mým příbuzným a blízkým za nekonečnou podporu.

ANOTACE

Tato bakalářská práce nazvaná „Pojištění jako nástroj snižování rizik“ se zabývá problematikou úzce spjatou s krizovým řízením podniku – vysvětlením tohoto pojmu, ujasnění významných souvislostí, ale především pojištěním podnikatelských subjektů jako formou snižování rizik.

Práce se skládá ze dvou charakterově odlišných částí. První se zabývá teoretickým náhledem na uvedené téma, podrobně vysvětluje okruhy související s tématem a příslušné pojmy a připravuje čtenáře na snadnější pochopení výsledků druhé části, která obsahuje výsledky analýzy zaměřené na využití pojištění ve vybraných podnicích.

KLÍČOVÁ SLOVA

Riziko, krizové řízení, pojištění podnikatelů, neživotní pojištění

TITLE

Insurance as a tool to reduce risks

ANNOTATION

This bachelor thesis called ‘Insurance as a tool to reduce risks’ occupies itself with the issues closely connected to the risk management in a company. It both explains the term and clarifies the important circumstances, but mainly it deals with the insurance of business subjects in a way of reducing risks.

The paper is comprised of two different parts. The first one involves the theoretical insight into the topic, explains the spheres that are related to the topic as well as other relevant terms, and finally prepares the reader for a better understanding of the other part of the work, in which the results of the analysis, concentrating on the use of insurance in selected companies, are included.

KEYWORDS

Risk, crisis management, business insurance, non-life insurance

OBSAH

ÚVOD	10
1 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ PODNIKU.....	12
1.1 Definice krize.....	12
1.2 Krizové řízení	12
1.3 Podnik jako složitý systém	12
1.4 Vnitřní a vnější podniková rizika.....	13
1.5 Proces řízení rizik	15
1.6 Základní pojmy analýzy rizik.....	16
1.6.1 Aktivum.....	17
1.6.2 Hrozba	17
1.6.3 Zranitelnost.....	17
1.6.4 Protiopatření	18
1.7 Metody snižování podnikatelského rizika	18
1.7.1 Ofenzivní řízení firmy	18
1.7.2 Retence rizik.....	18
1.7.3 Redukce rizika	18
1.7.4 Přesun rizika na jiné podnikatelské subjekty.....	19
1.7.5 Diverzifikace	19
1.7.6 Pružnost firmy	19
1.7.7 Sdílení rizika.....	19
1.7.8 Vyhýbání se rizikům.....	19
1.7.9 Získávání dodatečných informací.....	20
1.7.10 Vytváření rezerv	20
1.7.11 Pojištění	20
2 POJIŠTĚNÍ.....	21
2.1 Pojištění jako způsob krytí rizik.....	21
2.2 Kořeny moderního pojištění	21
2.3 Současnost pojištění.....	22
2.4 Pojistné rezervy	23
2.5 Pojistný vztah	25

2.6	Neživotní pojištění.....	26
2.6.1	Pojistitelná rizika	26
2.6.2	Pojištění majetku	27
2.7	Pojistné události v České republice	29
2.8	Současnost – krizový syndrom 21. Století.....	30
3	ANALÝZA POJISTNÝCH OPATŘENÍ VYBRANÝCH FIREM	32
3.1	Řízený rozhovor	32
3.1.1	Petruželka	32
3.1.2	Vella s.r.o.....	35
3.1.3	Elektroin spol. s r.o.....	38
3.2	Shrnutí řízených rozhovorů	40
3.3	Shrnutí výsledků	48
4	Návrhy a doporučení.....	49
	ZÁVĚR.....	51
	SEZNAM LITERATURY	53
	PŘÍLOHY	55

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Matice pro vyhodnocení rizika.....	16
Tabulka 2: Počet pojistných událostí v roce 2011 v živelním pojištění.....	30
Tabulka 3: Pojistné události v roce 2011	30
Tabulka 4: Počet pojistných událostí v roce 2011 v živelním pojištění.....	30

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Kroky risk managementu	15
Obrázek 2: Vztah subjektů pojištění.....	25
Obrázek 3: Předepsané pojistné v ČR (v mil. Eur).....	29
Obrázek 4: Pořadí největších rizik.....	41
Obrázek 5: Může Váš podnik ohrozit povodeň?	42
Obrázek 6: Máte zkušenosti z Vaší firmy s odcizením majetku?.....	44
Obrázek 7: Byla Vaše firma poškozena vandalismem?	45
Obrázek 8: Ohrozilo by Vaši firmu strojní riziko?.....	46
Obrázek 9: Jakou částku firma vynaložila na opatření proti vzniku rizik?	47
Obrázek 10:Náklady na zajištění proti rizikům.....	49

SEZNAM ZKRATEK

Aj.	a jiné
apod.	a podobně
a.s.	akciová společnost
Č.	číslo
ČR	Česká republika
EUR.	Euro (měna eurozóny)
Kč	Koruna česká
mil.	milion
např.	například
př.	příklad
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
tis.	tisíc
tj.	to je
tzv.	takzvaně

ÚVOD

Práce se zabývá problematikou rizik, možnými opatřeními proti rizikům, pojistnou ochranou, ekonomickou vhodností pojistných smluv a využívání těchto instrumentů ve vybraných firmách. Každý podnikatelský subjekt je vystaven spoustě rizikům. Některá nebezpečí podnik může ovlivnit, některá ovlivnit nemůže. Může se podnik ale chránit proti možným dopadům v případě nenadálé události. Jeden z možných způsobů opatření proti hrozbám je právě pojištění.

Tato bakalářská práce se zabývá situací ve vybraných podnicích, jak přistupují k ochraně jejich podniků před možnými riziky. Důraz je kladen na zhodnocení ekonomické vhodnosti přijímaných opatření proti hrozbám.

V první kapitole budou vysvětleny základní pojmy z oblasti krizového řízení, to znamená, že bude vysvětlen pojem krize a popsány druhy rizik, které mohou podnik postihnout. Dále bude popsána analýza rizik a její základní prvky. V následující kapitole budou také popsány metody, jakými podnik může snižovat rizika, kterými jsou například diverzifikace, přesun rizika na jiné subjekty, vytváření rezerv a další. Mezi tyto metody je možné zařadit pojištění.

Pojištění bude věnována druhá kapitola, ve které bude čtenář seznámen s historickým vývojem pojištění od prvních zmínek o pojištění až po současné trendy v oblasti pojišťovnictví. V této kapitole bude kladen důraz na neživotní pojištění, se zaměřením na pojištění podnikatelů a možnosti připojištění proti rizikům, která podniky nejčastěji ohrožují.

Hlavní částí třetí kapitoly budou tvořit řízené rozhovory ve třech vybraných podnicích. Řízený rozhovor bude obsahovat deset otázek týkajících se ohrožení podnikatelských subjektů a opatřeními, které firmy používají jako ochranu před těmito riziky. V rámci řízeného rozhovoru se práce bude zabývat zkušenostmi vybraných podniků se škodovými událostmi, důvodem vzniku těchto událostí, výší způsobených škod a četností negativních událostí. Hlavní pozornost se bude soustřeďovat v oblasti pojištění. V rámci této problematiky bude zkoumán přístup jednotlivých společností k významnosti pojištění,

pojistné ochrany daných podniků, výši nákladů na roční pojistné za pojištění podnikatelů a ekonomické výhodnosti pojištění.

V závěru budou shrnuty získané poznatky a výstupy, které budou vyvozeny z řízených rozhovorů ve vybraných firmách. Na základě zjištěných informací bude provedeno porovnání ohrožení napříč možnými riziky, přístupů a ochranných opatření proti těmto rizikům. Dalším výstupem bude srovnání výše nákladů, které jednotlivé společnosti musely vynaložit na zabezpečení podnikatelských objektů, výši platby ročního pojistného na pojištění a dalších opatření, které společnosti využívají k zabezpečení. V poslední řadě bude provedeno vyhodnocení ekonomické výhodnosti pojištění v závislosti na vzniklých škodách v minulosti na konkrétních případech jednotlivých podniků.

Cílem práce je podat ucelený pohled na problematiku krizového řízení s akcentem na využití pojištění jako nástroje na snížení rizik. Dílčí cíl práce spočívá v analýze pojištění, jako nástroji pro snížení rizik, a vyhodnocení jeho přínosů a ekonomické výhodnosti pro jednotlivé podniky.

1 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ PODNIKU

V následujících podkapitolách budou vymezeny základní pojmy z oblasti krizového řízení podniku.

1.1 Definice krize

„Krise podniku je chápána jako situace různé časové délky, ve které se rozhoduje, zda se podnik navrátí (minimálně) do situace, ve které byl před vznikem krize, nebo je perspektivně ohroženo dosahování podnikových cílů, případně jeho další existence.“ [19]

Zdrojem krize jsou [19]:

- nerovnováha mezi podnikem a okolím podniku,
- problémy mezi interními podnikovými systémy.

Slovo krize má původ ve starořeckém slově *krino*, které znamená v češtině vybírat, rozhodovat, posuzovat, měřit mezi dvěma opačnými variantami, kterými dříve byly úspěch-neúspěch, život-smrt, právo-bezprávi. Z něho později vzniklo slovo *krisis*, kterým se vyjadřovala rozhodná chvíle nebo doba [18].

I když je slovo krize velmi frekventované a setkáváme se s ním téměř denně, není odbornou a natož ani laickou veřejností chápáno jednotně a také pojem není jednotně definován. Krize může zasáhnout jakýkoliv subject a vůbec nezáleží na jeho velikosti. V krizi může být jedinec, organizace, politická strana, společnost, třeba i celý continent nebo svět [18].

1.2 Krizové řízení

Působení každé krize má negativní důsledky jak na objekt zasažený krizí, tak i na jeho okolí. Z toho vyplývá snaha organizací postižených krizí o eliminaci jejich následků a vyvedení zasaženého objektu na úroveň, ve které se nacházel před vznikem krize. Jedná se především o zastavení negativního vývoje a usměrnění sestupné vývojové křivky nejdříve do stabilní polohy a pak do vzestupného směru [19].

Při krizi bývá rozhodujícím faktorem čas, v jeho průběhu se obvykle krize prohlubuje a způsobuje čím dál tím větší škody. Cílem zasažených subjektů je redukce následků a škod způsobených krizí a zkrácení doby trvání krize na minimum. Používá se k tomu soubor krizový management [19].

1.3 Podnik jako složitý systém

S velikostí podniků se podstatně zvětšuje jeho vnitřní diferenciací, roste počet jeho vnitřních prvků a vazeb mezi nimi. Podnik má schopnost určitého samoorganizování, což

znamená schopnost organizování vycházející z podnikových cílů a nahrazování prvků a subsystémů a vazeb novými prvky a subsystémy a vazbami, které přispívají k dosahování stanovených cílů podniku. Prvky v podniku rozumíme jednotlivé jeho pracovníky a výrobní prostředky, které používají. Subsystémy jsou organizační útvary na různých stupních řízení. Vazby, které mezi nimi vznikají, jsou převážně informační nebo hmotně energetické [19].

1.4 Vnitřní a vnější podniková rizika

Nebezpečí v odborné literatuře chápáno různými způsoby. Dle mezinárodní specifikace OHSAS 18001:1999 je nebezpečí definováno jako zdroj nebo situace s možností způsobit škodu – zranění osob nebo poškození jejich zdraví, škody na majetku, pracovním prostředím nebo kombinaci výše uvedených škod. Nebezpečí je fenomén, který má potenciál způsobit škodu. Hrozba představuje zdroj nebezpečí, který rovněž může způsobit škodu. Hrozbu lze definovat také jako fenomén, který má potenciální schopnost poškodit zájmy daného podnikatelského subjektu. Ohrožení je pravděpodobnost, že určitá hrozba vznikne v určitém časovém období. Obecně riziko vyjadřuje úroveň nežádoucích důsledků možného působení potenciální hrozby. Neexistuje jedna obecně uznávaná definice rizika. Riziko má rozdílný význam pro různé činnosti, společným základem však zůstává nejistota a neurčitost. Všechny definice rizika mají společné tři prvky [19]:

- časový rámec, v němž se o riziku uvažuje
- pravděpodobnost výskytu události
- míru závažnosti důsledků.

Proto je možné riziko vyjádřit jako „logický součin“ pomocí tzv. rovnice rizika:

$$„Riziko = pravděpodobnost výskytu \times závažnost důsledků“ [19]$$

Z hlediska problematiky řízení podnikatelských rizik bude vhodné vycházet z chápání rizika jako možnosti, že s určitou pravděpodobností může dojít k události, jež se liší od předpokládaného stavu či vývoje. Nicméně by riziko nemělo být směřováno, respektive redukováno na pouhou pravděpodobnost, neboť zahrnuje jak samotnou pravděpodobnost, tak kvantitativní rozsah dané události [14].

Jednoznačná definice rizika v podniku není popsána. Riziko je spojením toho, co by se mohlo stát s tím, čeho musí firma dosáhnout. Znamená tedy pro podnik určitou míru ohrožení, ale také možnou příležitost. V každém rozhodnutí podniku je zahrnuto i možné riziko. Stanovení rizika je systematická činnost v rámci řízení podniku a nemůže být náhodnou činností. Výstupem je rozdělení rizika do kategorií podle rizikových faktorů, které mohou být vnější a vnitřní, dále potom účinky dopadů rizikové události, což je reálné projevení rizika [19].

Podnik je vystaven velkému množství faktorů, které pochází z činnosti podniku a vlivům z jeho okolí, také na podnik působí nefunkčnost a rozpory mezi podnikovými systémy. Při jejich působení se podnik dostává do problému a při jejich nedostatečném či špatném řešení rázem pro podnik nastává krizová situace [19].

Níže jsou uvedena rizika rozčleněná do kategorií [19]:

- vnitřní a vnější ekonomická rizika,
- výrobní, technická a technologická rizika,
- dodavatelská a odběratelská rizika,
- rizika ze změny vlastníků a fúzí,
- informační rizika,
- sociálně-pracovní rizika,
- tržní rizika,
- politická rizika,
- legislativní rizika,
- živelní rizika,
- další rizika (změny rozhodování vlastníka, úmrtí vlastníka apod.).

V této bakalářské práci, se budeme později zabývat hlavně riziky živelními a riziky pocházejícími z výroby, technického a technologického vybavení v podniku.

Živelné riziko je způsobeno přírodní katastrofou, kdy má člověk či podnik malou šanci na ubránění se vzniku této události, avšak má určité možnosti na minimalizaci následků a škod. Přírodní katastrofou může být zemětřesení, vichřice, požár, epidemie, povodeň, blesk, období sucha anebo záplavy [19].

Výrobní, technická a technologická rizika vyplývají z provozu technologického zařízení např. zanedbáním údržby či únavou materiálu.

V jiných literárních pramenech lze shledat odlišné rozdělení rizik [9]:

- Strategická rizika – představují velký dopad na organizaci. Vyžadují od organizace, aby uvažovala o nastavení monitoringu. Tato rizika by se měla řešit na úrovni vrcholového managementu a vyžadují strategické plánování.
- Operační/provozní rizika – vyžadují rovněž zapojení vedení organizace, ale jejich řízení musí být úspěšně implementováno i na nižší úrovně. Operační/provozní rizika jsou taková, která souvisejí s produkcí organizace nebo jejími činnostmi. Sem patří např. vadné suroviny, dodavatel jdoucí do nucené likvidace, významný zákazník, jež není schopný dostát svým závazkům.
- Rizika nesouladu – mají stále rostoucí význam, a to nejen ve veřejnosprávních organizacích, protože dochází neustále k vyšší a vyšší regulaci, stále složitější legislativa a rostoucí požadavky na reporting a risk management.

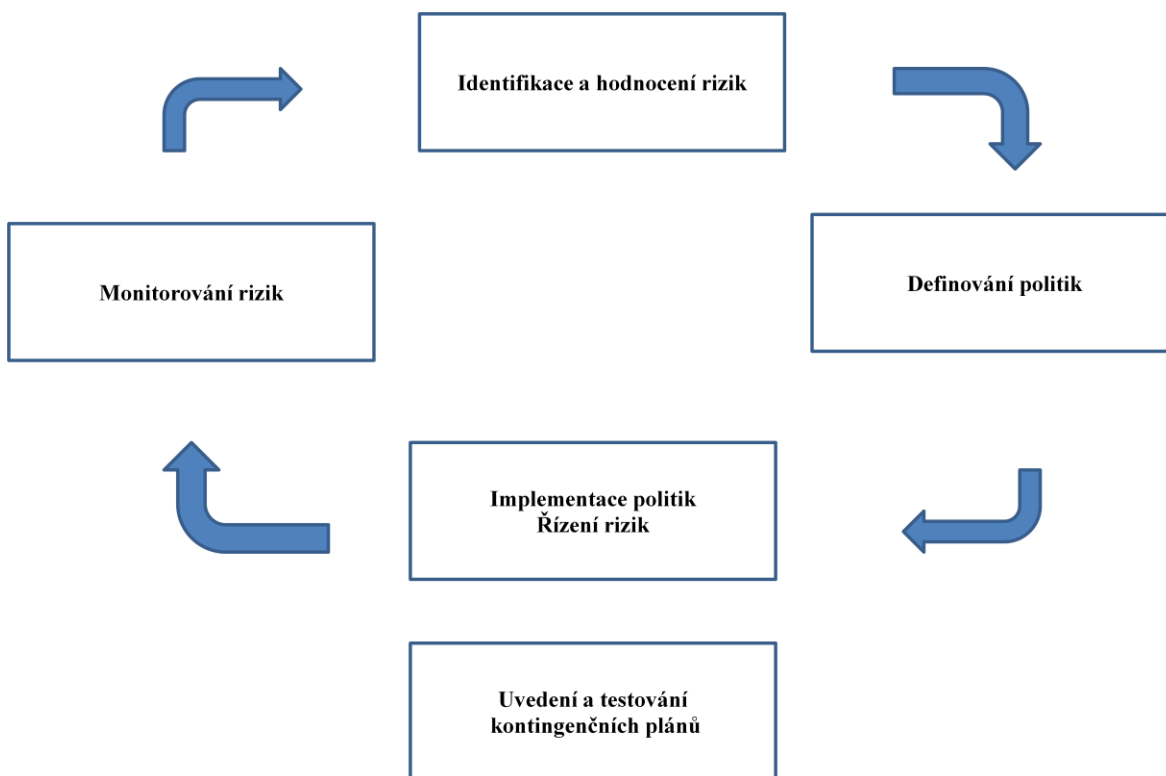
- Interní finanční rizika – zahrnují například ztrátu ziskovosti, zatímco externí finanční rizika zahrnují například kurzové ztráty vlivem nepříznivého měnového kurzu, který snižuje export společnosti.

1.5 Proces řízení rizik

Řízení rizik je nutné integrovat jak do formulace podnikových cílů, tak i do podnikové strategie a běžné podnikatelské činnosti. Není možné na něj pohlížet odtrženě a bez vazby na další aktivity podniku. Řízení rizik nelze chápat jako jednorázovou nebo periodickou aktivitu, ale jako permanentní činnost, která nejen rizika identifikuje a popisuje, ale i analyzuje, vyhodnocuje a kontroluje. Patří do krizového řízení chápaného v širším pojetí [19].

Rizikové řízení je možné realizovat v následujících pěti krocích [19]:

- identifikace nebezpečí (zdrojů nebezpečí), např. konkurent, změny v legislativě, potenciální substituční výrobek,
- určení výše rizika (např. frekvence vzniku, závažnost důsledků pro podnik),
- vyhodnocení podle matice a realizace rozhodnutí,
- zavedení kontrolních systémů nad rizikem, jejichž cílem je identifikovat změny rizika (především zvýšení rizika),
- sledování vývoje rizika, vyhodnocení změn a realizace opatření.

Obrázek 1- Kroky risk managementu

Zdroj: [9]

Obrázek 1 zobrazuje základní kroky risk managementu. Z obrázku 1 je patrné, že se jedná o nepřetržitý proces.

Hodnocení rizik představuje neustálé zvažování [15]:

- poškození aktivit, která mohou být způsobena naplněním hrozeb, přičemž je nutno vzít v úvahu veškeré potenciální důsledky,
- reálné pravděpodobnosti výskytu takových rizik z pohledu převažujících hrozeb, zranitelnosti a aktuálně implementovaných opatření.

Kvalitní řešení jakéhokoliv problému v jakékoliv oblasti je vždy postaveno na kvalitní analýze rizik, která je základním vstupem pro řízení rizik.

Následující tabulka zobrazuje hodnocení rizik na základě hodnotící matice.

Tabulka 1 : Matice pro vyhodnocení rizika

		Frekvence				
		Velmi častá	Častá	Příležitostná	Řídká	Vzácná
Závažnost		A	B	C	D	E
Katastrofální	I	E	E	V	V	M
Kritická	II	E	V	V	M	N
Mezní	III	V	M	M	N	N
Malá	IV	M	N	N	N	N

Zdroj: [19]

Legenda:

E – riziko extrémně velké

V – riziko velké

M – riziko malé

N – riziko nevýznamné

1.6 Základní pojmy analýzy rizik

V následujících podkapitolách této kapitoly je vymezeno několik základních pojmů.

1.6.1 Aktivum

Aktivem rozumíme vše, co má pro subjekt hodnotu, která může být zmenšena působením hrozby. Aktiva se dělí na hmotná (například nemovitosti, cenné papíry, peníze apod.) a na nehmotná, (například informace, předměty průmyslového a autorského práva, morálka pracovníků, kvalita personálu apod.) Základní charakteristikou aktiv je jejich samotná hodnota. Při hodnocení aktiva se berou v úvahu především následující hlediska [15]:

- pořizovací náklady či jiná hodnota určitého aktiva,
- důležitost aktiva pro chování či existenci subjektu,
- náklady na překlenutí případné škody na aktivu,
- rychlost odstranění případné škody na aktivu,
- jiná hlediska (mohou být specifická případ od případu).

1.6.2 Hrozba

Hrozba je síla, aktivita, událost nebo osoba, která má nežádoucí vliv na bezpečnost nebo může způsobit škodu. Za hrozbu můžeme považovat například požár, přírodní katastrofa, krádež zařízení, získání přístupu k informacím neoprávněnou osobou nebo chyba obsluhy [15].

Základní charakteristikou hrozby je její úroveň. Úroveň hrozby se hodnotí podle níže uvedených faktorů [15]:

- nebezpečnost – schopnost hrozby způsobit škodu,
- přístup – pravděpodobnost, že se hrozba svým působením dostane k aktivu,
- motivace – zájem iniciovat hrozbu vůči aktivu.

1.6.3 Zranitelnost

Zranitelnost je slabina, nedostatek nebo stav analyzovaného aktiva (případně subjektu nebo jeho části), které může hrozba využít pro uplatnění svého nežádoucího vlivu. Vyjadřuje, jak citlivé je aktivum na působení dané hrozby [15].

Míra zranitelnosti aktiva se hodnotí podle následujících faktorů [15]:

- citlivost – náchylnost aktiva být poškozeno danou hrozbou,
- kritičnost – důležitost aktiva pro analyzovaný subjekt.

1.6.4 Protiopatření

Protiopatření je postup, procedura, proces technický prostředek nebo cokoliv, co by bylo speciálně navrženo pro zmírnění působení hrozby (její eliminaci), snížení zranitelnosti nebo dopadu hrozby [15].

Z hlediska analýzy rizik je protiopatření charakterizováno náklady a efektivitou. Efektivita protiopatření vyjadřuje, nakolik protiopatření sníží účinek hrozby. Do nákladů na protiopatření se započítávají náklady na pořízení, zavedení a provozování protiopatření. Společně s efektivitou protiopatření jsou tyto náklady důležitými parametry při výběru protiopatření. Výběr vhodného protiopatření spočívá v optimalizaci, kdy se hledají nejúčinnější protiopatření, jejichž realizace přinese co nejmenší náklady [15].

1.7 Metody snižování podnikatelského rizika

Následující podkapitoly obsahují popis základních metod snižování podnikatelského rizika.

1.7.1 Ofenzivní řízení firmy

Ofenzivní řízení firmy je nejlepším způsobem preventivní obrany před podnikatelským rizikem ve firmě. Vyznačuje se [15]:

- Správnou volbou rozvojové strategie firmy a její správnou implementaci ve firmě.
- Preferencí a rozvojem silných stránek firmy
- Snahou o dosažení pružnosti – mimořádně rychlou reakcí na změny vnitřního prostředí firmy a jejího vnějšího okolí.

1.7.2 Retence rizik

Retence rizik je pravděpodobně nejběžnější metodou řešení rizik. Spočívá v tom, že podnik čelí téměř neomezenému počtu rizik; ve většině případů se ale proti nim nic nedělá. Retence může být vědomá či nevědomá, dobrovolná nebo nedobrovolná. Kritériem při rozhodování pomocí této metody je obvykle velikost finančních rezerv firmy nebo schopnost firmy nést ztrátu [15].

1.7.3 Redukce rizika

Podle toho, zda se před vlastní podnikatelskou aktivitou soustředíme na redukci rizika nebo až na důsledky této konkrétní aktivity, můžeme metody snižování rizik dále rozdělit na dvě skupiny [15].

- Metody odstraňující příčiny vzniku rizika,
- Metody snižující nepříznivé důsledky rizika.

Do první skupiny patří metody, jejichž cílem je preventivně působit tak, aby byl eliminován výskyt rizikových situací. Sem můžeme zařadit zejména přesun rizika nebo

vertikální integraci. Do druhé skupiny patří metody, orientované na snížení nepříznivých důsledků výskytu nepříznivých situací, kterým se nemůžeme v podnikání vyhnout. Do druhé skupiny patří hlavně diverzifikace a pojištění [15].

1.7.4 Přesun rizika na jiné podnikatelské subjekty

Přesun rizika patří mezi metody, pro něž je charakteristický defenzivní přístup k riziku. Například uzavírání dlouhodobých kupních smluv za předem stanovené pevné ceny, komisionářské smlouvy, obchodní smlouvy, termínové obchody, leasing nebo franšíza, kdy se snižují náklady na rozšíření obchodní sítě. Společným rysem uvedených metod je „diktát“ (vnucení, respektování) podmínek přesunu rizika ze strany ekonomicky silnějšího obchodního partnera [15].

1.7.5 Diverzifikace

Jedná se o nejčastější metodu, pomocí které firmy snižují nepříznivé důsledky rizika. Základním cílem je rozložit riziko na co největší základnu. Jak praví v překladu anglické přísloví: „Nedávejte všechna vejce do jednoho košíku“. Diverzifikaci můžeme provést například při volbě právní formy podnikání, z důvodu omezení důsledků rizika podnikání jen na předem vymezenou část svého soukromého majetku. Nejčastějším způsobem diverzifikace výrobních firem je rozšíření výrobního programu o produkci dalších druhů výrobků [15].

Jakkoli mohou mít organizace pro zavádění managementu diverzity různé důvody, je zřejmé, že se postupně stává nezbytností v podmínkách globalizující se společnosti. Zároveň je poměrně těžké odlišit přínosy konceptu diverzity managementu od vlivu dalších situačních faktorů z vnitřního i vnějšího prostředí podniku [6].

1.7.6 Pružnost firmy

Tato metoda je typická zejména pro úspěšné malé a střední firmy. Pružnost umožňuje eliminovat důsledky výskytu určitých rizik v průběhu výroby nebo poskytování služeb. Pružnost firmy lze ohodnotit dobou, během níž je firma schopna reagovat na změny na trhu [15].

1.7.7 Sdílení rizika

Riziko se rozděluje mezi několik účastníků podnikatelské činnosti; stupeň formy spolupráce obchodních partnerů může být rozdílný, od vytvoření volného sdružení několika firem přes nejrůznější strategické aliance v oblasti výroby, výzkumu, prodeje nebo při společné účasti několika firem ve veřejných soutěžích, až po vytvoření společného podniku s domácími či zahraničními partnery [15].

1.7.8 Vyhýbání se rizikům

Vyhýbání se jakýmkoliv rizikům je jednou z metod řešení rizik, jedná se však o metodu spíše negativní, než pozitivní. Riziko je vždy spjata s podnikatelskými aktivitami,

proto nelze tento přístup obecně doporučit. Dlouhodobé vyhýbání se riziku nemůže být přístupem, který zabezpečí firmě růst [15].

1.7.9 Získávání dodatečných informací

Jedná se o jednu z nejdůležitějších metod snižování rizika v obchodním kontaktu firem, a to nejen v podnikatelské praxi. Nedostatek informací často vede při podnikání k nepříznivému výběru a k morálnímu hazardu (podstupování vyššího rizika) [15].

1.7.10 Vytváření rezerv

Rezervy jsou aktiva, určená pro použití za mimořádných okolností. Firmy si nejčastěji vytváří materiálové (hmotné) a finanční rezervy. Materiálové rezervy jim umožňují eliminovat například výkyvy dodávek surovin a vstupních komponent, finanční rezervy firmě umožní překlenout období okamžitého nedostatku hotových finančních prostředků [15].

1.7.11 Pojištění

Pojištění je nejběžnějším způsobem přenosu rizika na specializovanou osobu. V kterémkoliv managementu rizika mu musí být věnována ta největší pozornost [7]. Pojištění se budeme dále zabývat ve třetí části.

2 POJIŠTĚNÍ

Následující podkapitoly se budou věnovat historickému vzniku a modernímu pojetí pojištění.

2.1 Pojištění jako způsob krytí rizik

Pojištění nabízí finanční ochranu jednotlivcům, neziskovým organizacím, podnikatelským subjektům či jiným subjektům pro případ nepředvídatelných událostí. Některé pojistné druhy jsou povinné, jelikož jsou vyžadovány právními předpisy. Jiné druhy jsou pak dobrovolné. Původní myšlenka, filosofie a obsah pojištění, byla pomoc v nouzi. Tento humánní obsah pojištění se však v průběhu vývoje pojištění často opomíná a vytrácí [12].

Obecně můžeme konstatovat, že pojištění je systém, soubor činností, kterými si pojišťujeme “něco”, a to v období, před pojistnou událostí, kdy to zrovna nepotřebujeme, na tu dobu, kdy bychom to potřebovat mohli [10].

2.2 Kořeny moderního pojištění

Pojištění prodělalo výrazné proměny v průběhu vývoje a rozvoje společnosti a hospodářství. Počátky moderního pojištění se uvádí na konec 17. století a počátek 18. století. Pojištění je však mnohem starší a jeho prvopočátky lze najít v období otrokářské společnosti. Již tehdy bylo účelné čelit některým nahodilým událostem společným úsilím [12].

Dnešní pojištění mělo dva typy svých předchůdců → vzájemnostní pojištění a komerční pojištění.

U vzájemnostního pojištění se jednalo o vzájemné přebírání rizika v rámci korporací nebo dočasných společenství. V tehdejší době se jednalo o [12]:

- Pojištění v profesionálních (obchodních a řemeslných) organizacích, kdy takto organizované osoby byly v korporacích spojeny shodnými ekonomickými zájmy a předmětem pojistné ochrany byly většinou dopravní prostředky (starořecká sdružení obchodníků - majitelů lodí), většinou ale v zásadě majetek i život (sdružení osob jednoho stavu, středověká bratrstva, gildy a cechy);
- Pojištění v rámci dočasných společenství lidí spojených jednou profesí, přičemž mezi účastníky obchodních karavan byly uzavřeny smlouvy, jejichž obsahem byl závazek společné úhrady ztrát v případech přepadení a okradení (zboží i dopravní prostředky);
- Pojištění v rámci náboženských spolků (za otrokářství a feudalismu), kde předmětem pojistné ochrany bylo především zabezpečení pohřbu podle náboženských zvyklostí, dále například podpora při nemoci a podpora pro pozůstalé.

Komerční pojištění naopak představovalo smluvní přebírání rizika na komerčních principech. Typickým představitelem byla tzv. námořní půjčka, která existovala již ve starověké Indii, znali ji Babyloňané, později Řekové, Féničané, Římané a svůj význam si podržela až do 14. století [12].

Jednalo se o kombinaci úvěru s pojištěním. Obchodník zakoupil zboží s určením pro jinou zemi a vzal si (námořní) půjčku ve výši ceny zboží. Pokud doplula loď do cíle své cesty, pak obchodník vrátil půjčený obnos s vysokými úroky → značně vysoké, neboť představovaly i riziko ztráty nebo zničení zboží → 12 – 50%. V opačném případě → při ztrátě nebo zničení nákladu → obchodník nevracel nic [12].

Pojištění bylo přidruženo k úvěru s nemalým vlivem lichvy. Podřízenost pojištění úvěru je obsaženo v samotném názvu „půjčka“. A vůbec je velice problematické hovořit o existenci pojištění, protože se zde velmi uplatňoval moment spekulace a sázek [12].

Typické pro toto období bylo, že si obchodníci na své zboží brali více námořních půjček najednou a rovněž finančníci rozdělovali svůj kapitál na úvěrování většího počtu obchodníků, aby rozdělili celkové riziko. Jednalo se vlastně o úvěrové obchody, zahrnující i komerční pojištění [12].

Za zajímavost stojí skutečnost, že se ve středověku objevily první náznaky existence pojistné teorie a politiky (nejobecnější podoba) [12].

Nejvíce se v tomto směru projevovala církev, zvláště v souvislosti se vztahem k úroku. Teoretici katolické církve „odůvodnili“ nemorálnost pobírání úroků a jejich označení za lichvu, což vedlo k zákazu poskytování námořních půjček a tím se také urychlil rozpad na úvěr a pojištění [12].

Též odmítavý postoj církve k některým druhům pojištění můžeme považovat za zajímavý. Negativní postoj v zásadě vyplýval z toho, že pojištění vlastně přispívalo ke zmenšování vlivu náboženství na obyvatelstvo, neboť pojistná plnění představovala náplast na „trest boží“, který postihl příslušné jedince v době nahodilé události. Pojištění, alespoň z části, odvracelo následky onoho „trestu“ a protivilo se tedy Bohu [12].

První etapy rozvoje pojištění odrážely potřeby a možnosti příslušných hospodářských řádů. V souladu s tím se i cíle a podoba tehdejšího vzájemnostního pojištění i komerčního pojištění nemálo odlišovala od moderního pojištění. Každá doba má své typické pojištění, které je obvykle typickým způsobem začleněno do celého hospodářského a sociálního systému [12].

2.3 Současnost pojištění

Pojištění a pojišťovnictví přímo nebo nepřímo zasahuje do všech činností, týká se všech občanů, podnikatelských subjektů i státu. Pojištění představuje v tržní ekonomice peněžní vztahy, prostřednictvím kterých se tvoří a rozdělují peněžní pojistné rezervy [12].

Pojištění se v zásadě vztahuje na události, jejichž vznik závisí na náhodě, je neurčitý, ale pravděpodobný. Tato skutečnost platí u jednotlivce a jednotlivého rizika, ale vstupem do pojištění se mění na statistickou zákonitost [12].

Z právního hlediska je pojištění závazkovým právním vztahem, v němž mají účastníci rovné postavení. Pojištění je zároveň vztah, ve kterém pojišťovna na sebe přebírá závazek, že pojištěnému uhradí újmu, která mu vznikla ve smyslu pojistných podmínek. Právní vztah tedy vzniká mezi pojistníkem (či pojištěným) a pojistitelem [12].

Věcný základ pojištění má ekonomickou či peněžní povahu. Proto bývá také pojištění definováno jako efektivní způsob tvorby a rozdělování peněžních rezerv k úhradě potřeb, jež vznikají z nahodilých událostí. Rezervy jsou vytvářeny z příspěvku osob a jsou spravovány mimo rámec jejich hospodaření institucemi, k tomuto účelu v průběhu vývoje společenské dělby práce zvláště vytvořenými, a to komerčními pojišťovnami. Tak se například může rozdělit riziko majetkové újmy nepříznivých událostí nahodilé povahy na okruh účastníků, kteří nepodílejí nejen na tvorbě těchto prostředků, ale i na jejich poskytování, a to podle předem stanovených pravidel. Realizace ekonomických základů pojištění ve společenském měřítku lze však dosáhnout jen prostřednictvím právních vztahů vznikajících mezi komerční pojišťovnou a účastníky pojištění, upravených obecně závaznými právními předpisy nebo na jejich základě uzavřenou pojistnou smlouvou → ty stanoví práva a povinnosti, jež účastníkům z pojištění vznikají. O pojištění lze tedy hovořit jako o kategorii ekonomické i právní [12].

Z pohledu podnikatelského subjektu je možné pojištění charakterizovat jako ekonomickou kategorii a právní institut, jež tvoří součást finančních a právních vztahů, prostřednictvím kterého se vytvářejí technické (pojistné) rezervy. Tyto rezervy potom slouží na předcházení a náhradu škod způsobených náhodnými událostmi [12].

Rezervy je možno všeobecně vymezit jako účelné vytváření dočasně volných (materiálních, peněžních) prostředků, kapacit a práce na úhradu náhodných potřeb. Pojistné potřeby potom mohou být v zásadě hrazeny dvěma způsoby, a to použitím pojistných rezerv, nebo na úkor jiných potřeb příslušného subjektu [12].

2.4 Pojistné rezervy

Pojistné rezervy jsou všechny peněžní prostředky určené na náhradu škod v případě realizace rizika. Jinak řečeno, existence rezerv determinuje existenci rizika, jeho druhů a rozsah.[12]

„Pojištění samo o sobě nezabrání žádnému riziku, ale může přispět k zabezpečení určité náhrady, jím způsobené ztráty.“ [12]

Ze základní funkce přenosu (transferu) rizika na komerční pojišťovnu vyplývají následující výhody [12]:

- Peněžní prostředky k vyrovnání způsobených ztrát jsou téměř okamžitě k dispozici;
- Náklady na pojistné jsou nižší než předpokládaná ztráta;

- Peněžní prostředky jsou k dispozici při splnění stanovených povinností z pojistné smlouvy a není důležité, kolikrát vznikla pojistná událost a zda bylo pojistné uhrazeno komerční pojišťovně ve výše vzniklé ztráty nebo ne;
- Komerční pojišťovna vyvíjí tlak na realizaci přiměřených bezpečnostních opatření, které chrání pojištěné hodnoty před neočekávanými událostmi.

V podmínkách tržního mechanismu plní pojišťovnictví se svojí pojišťovací činností roli stabilizátoru ekonomické úrovně podniků a životní úrovně obyvatelstva v případě neočekávané (náhodné) události. Kromě toho se pojišťováním posiluje odpovědnost fyzických osob za jejich ekonomickou a sociální oblast. Stát podporuje rozvoj pojišťovnictví i cestou daní a uplatňováním smluvně povinných a zákonných forem pojištění. Toto mu pak umožňuje přesouvat odpovědnost za sociální situaci a ekonomickou stabilitu na podnikatelské subjekty a obyvatelstvo. Zájemcům o pojistnou ochranu umožňuje pojištění rozložit náklady a tím udržovat jejich pravidelnost, míru zisku i zisk samotný. U občanů pojištění podporuje stabilitu jejich životní úrovně, ale také zabraňuje jejímu poklesu v případě náhodné pojistné události, která se může stát [12].

Všechny obchodní transakce by měly být podnikány s dobrým úmyslem. Nikdy by nemělo jít o podvod nebo o podvodný úmysl. V praxi to však neznamená, že by měl prodávající jakoukoli povinnost upozornit na nedostatky zboží, které prodává. Tvrdí-li však něco nebo odpoví-li na otázku, musí být tvrzení pravdivé. Pojišťovací transakce se však od tohoto všeobecného pravidla liší, protože pouze jedna osoba zná všechny skutečnosti týkající se věci, která má být pojištěna. Touto osobou je osoba navrhuující pojištění a její povinností je tyto skutečnosti prozradit [12].

Zásada, kterou je proto dodržovat při pojišťovacích transakcích, je zásada nejvyšší možné dobré víry a musí být přiznány i závady. Informace, jejichž sdělení pojistitel vyžaduje, se nazývají závažné skutečnosti. Závažná skutečnost může být jakákoliv skutečnost, která by nezřetelného pojistitele ovlivnila při rozhodování, zda má přijmout riziko pro účely pojištění a za jakých podmínek [12].

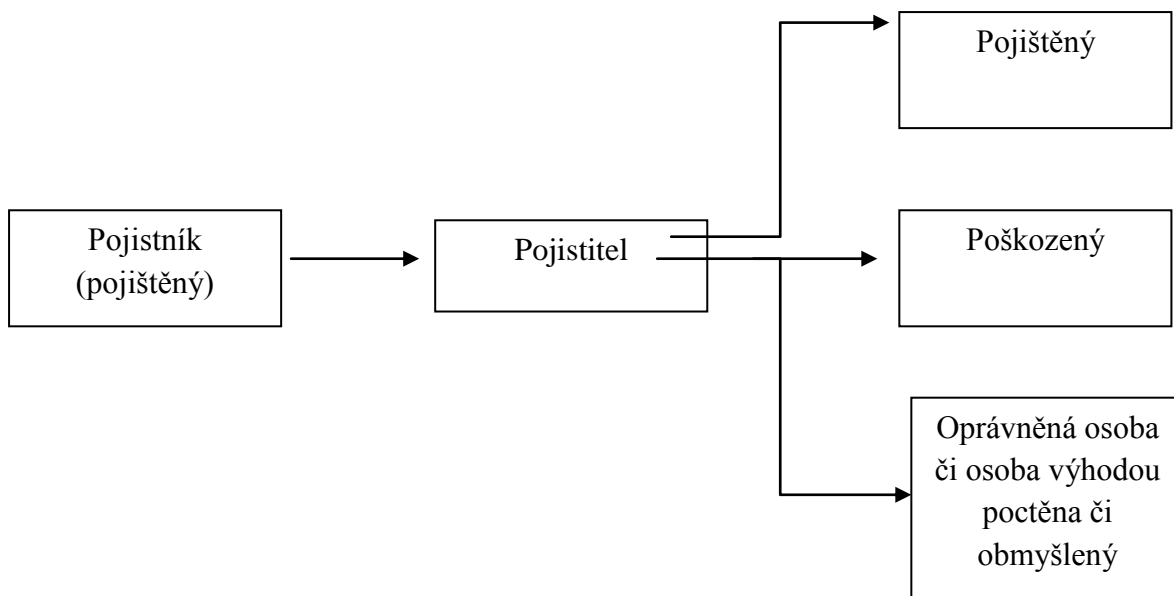
Pojistitel se obvykle ptá navrhovatele (zájemce o pojištění), zda existují nějaké další závažné informace, které si výslovně nevyžádal. Nepřizná-li navrhovatel závažné skutečnosti, může pojistitel odmítnout vyplatit náhradu škody v případě škodní události [12].

Další problém, s nímž se setká navrhovatel pojištění, vznikne, existuje-li povinnost informovat o všech závažných skutečnostech. V případě pojištění rizik podnikatelských subjektů existuje tato povinnost během období, které vede k vlastnímu vzniku smlouvy (okamžik, kdy lze říci, že existuje smlouva mezi pojištěným a pojistitelem). A tato povinnost vzniká znovu při obnovení a tehdy, dojde-li k nějaké změně, kterou pojištěný pojišťovně oznámí [12].

2.5 Pojistný vztah

Pojištění se uskutečňuje prostřednictvím pojistné smlouvy nebo na základě právního předpisu → tak vznikne pojistný vztah [12].

Níže uvedený obrázek 2 zachycuje schéma vztahu subjektů pojištění.

Obrázek 2 - Vztah subjektů pojištění

Zdroj: [12]

Pojistný vztah vzniká mezi pojistitelem a pojistníky, resp. pojištěnými. Pojistitelem je právnická osoba, která vykonává pojišťovací činnost → komerční pojišťovna. Pojistitel musí hospodařit tak, aby byl schopen neustále a trvale plnit své závazky [12].

Subjekt, který uzavírá pojistnou smlouvu s pojistitelem, je pojistník a jeho povinností je platit pojistné [12].

Ten, na jehož rizika se pojištění sjednává, je pojištěný a má právo obdržet od pojišťovny pojistné plnění v případě vzniku pojistné události. Ve většině případů je pojistník a pojištěný jedna a táž osoba, ale tato zásada nemusí platit vždy [12].

Oprávněnou osobou na převzetí pojistného plnění může být i osoba v době pojištění neznámá. Například v pojištěních odpovědnosti za škodu, ve kterých pojistitel poskytne (za pojištěného) pojistné plnění tomu, kdo byl pojištěným nějakým způsobem poškozen (tj. poškozenému) [12].

Výsledky jakékoliv hospodářské a jiné činnosti odedávna ohrožují a často mění rizika či nebezpečí, jejichž původ dělíme do třech skupin [12]:

- Síly nezávislé na lidské vůli,
- Činnosti jiných lidí,

- Činnost a nedbalost samotných subjektů pojištění.

Pojistný vztah je určitá forma společenského spojení osob nebo hospodářských subjektů a pojistitelů, který má ekonomický charakter. Obsahem je pojistná ochrana klienta [12].

2.6 Neživotní pojištění

Neživotní pojištění bývá v angličtině označováno také jako všeobecné pojištění. Jestliže pro životní pojištění jsou typické dlouhodobější pojistné smlouvy, uzavírají se smlouvy neživotního pojištění na kratší pojistné doby (velmi často na jeden rok) s případným prodlužováním. Navíc se jedná většinou o škodová pojištění s pojistným plněním omezeným rozsahem pojistného zájmu, tj. konkrétně skutečným rozsahem škody nebo dobou trvání následků škody [2].

Neživotní pojištění je velice různorodé a lze ho členit z různých hledisek, například na pojištění osob, majetku a odpovědnosti. Přitom jednotlivé typy pojistných produktů jsou v současné době vzájemně kombinovány s cílem komplexní nabídky pojistné ochrany. Z pohledu potřeb výkladu charakteristiky těchto produktů neživotní pojištění dělíme do následujících oblastí [4]:

- neživotní pojištění osob,
- pojištění majetková,
- pojištění odpovědnosti,
- pojištění právní ochrany,
- cestovní pojištění.

2.6.1 Pojistitelná rizika

Ve svých počátcích bylo klasickým tradičním rizikem pojištění majetku riziko požární, neživotní pojišťovny historicky začínaly většinou jako požární pojišťovny. Postupem času si klienti pojišťoven stále více přáli širší krytí příčin věcných škod, tak se postupným přidáváním dalších příbuzných zdrojů nebezpečí do sdružených pojistek z požárního rizika stalo riziko živelní. Vývoj agregace příbuzných rizik dále pokračoval až do dnešní doby nesystematickou, ale velmi praktickou adicí rizika vodovodních škod. Mezi pojistitelnými živly bývá nejčastěji zahrnován požár, výbuch, bezprostřední úder blesku, vichřice, povodeň nebo záplava, sesouvání půdy, krupobití, zřícení skal nebo zemin, sesouvání nebo zřícení lavin, pád stromů nebo stožárů. Jako další bývá pojistitelné zemětřesení, tíha sněhu a námrazy. Právo na pojistné plnění může pojištěnému vzniknout i tehdy, jestliže došlo k odcizení nebo ztracení pojištěné věci v přímé souvislosti s živelní událostí. Na opačné straně pojišťovny ve svých konkrétních produktech mají tendence některá zvláště nebezpečná živelní rizika, hrozící katastrofální realizací z pojistného krytí,

vylučováním, nebo je připojišťovat za zvláštní sazby; příkladem za všechny je tsunami, zemětřesení nebo ničivá povodeň [5].

Klasickým rizikem, tradičně zahrnovaným do věcných pojištění, je riziko krádeže. Je smutnou skutečností, že s pozitivním vývojem lidské společnosti jde ruku v ruce i růst kriminality a riziko krádeže se v některých majetkových pojištěních stává rizikem na hranici pojistitelnosti. Pojišťovny většinou požadují, aby věci byly proti krádeži zajištěny, do produktů tedy konstruuji podmínku tzv. kvalifikované krádeže, tzn. že kryt pojištěním je jen případ, kdy pachatel překonal překážku chránící věc před odcizením. S rizikem krádeže bývá někdy do pojistných produktů přidružováno i riziko vandalismu, přičemž pojišťovny obvykle požadují zjištění pachatele vandalského činu, nebo je toto riziko kryto jen v případě, že dojde současně k realizaci rizika odcizení [5].

Mezi další pojistitelná rizika se postupem času dostalo i pojištění pro případ přerušování provozu podniku, tj. zmíněné riziko následných škod, navazující na prvotní pojistitelnou škodu přímou. Do produktů pojištění průmyslníků a podnikatelů bylo nadále zahrnováno riziko strojní, které souvisí s poruchou nebo havárií strojního zařízení [5].

2.6.2 Pojištění majetku

Sem spadá např. pojištění pro případ [2]:

- poškození nebo zničení věci živelní událostí, vodou z vodovodního zařízení, technologickou havárií, přerušením provozu, v rámci dopravy apod.,
- odcizení věci,
- úmyslného poškození nebo zničení věci,
- ušlého zisku či sankcí,
- různých obchodně-finančních rizik.

2.6.2.1 Pojištění průmyslových a podnikatelských rizik

Živelní pojištění je základem pojistné ochrany každého podnikatelského subjektu [2]:

- kryje rizika požáru, výbuchu, blesku, vichřice, krupobití, povodně, sesuvu lavin, zřícení skal, zemětřesení aj.,
- pojistné plnění je většinou na principu nové ceny,
- pojistné bývá diferencováno mimo jiné podle uspořádání podniku z hlediska možné škody, podle výše spoluúčasti apod.,
- velmi často zde dochází k dalšímu sdružování rizik jako např. v pojištění FLEXA (**F**ire – **L**ightning – **E**xplosion – fall of **A**ircraft – požár, úder blesku, výbuch na základě rychlé chemické reakce a pád letadla [8]).

Strojní pojištění kryje rizika havárie strojních zařízení a elektroniky proti všem rizikům, která nejsou vyloučena. Většinou vychází z předpokladu, že stroje již byly pojištěny v rámci živelního pojištění. Strojní pojištění se týká zejména vnitřního

mechanického poškození (lomem, trhlinou, deformací, zadřením, uvolněním, netěsností, ucpáním, vytavením, ztrátou funkčních parametrů) a elektrické poruchy (zkratem či jiným působením elektrického proudu, přepětím, vadou izolace, korunou, výbojem, elektrickým obloukem, přeskokem). Za elektrickou poruchu se také považuje ztráta funkce a funkčních parametrů u elektronických prvků a součástek z jakéhokoliv důvodu [8].

Pojištění pro případ přerušení provozu (šomázní pojištění) navazuje na živelní a strojní pojištění. Vyznačuje se tím, že si pojištěný zvolí takzvanou „dobu vyplácení pojistného plnění“. Často to bývá dvanáct měsíců, i když tato doba může být delší. Je to doba, která je podle odhadu pojištěného dostatečně dlouhá, aby se pojištěný vzpamatoval i z toho nejzávažnějšího požáru (nebo jiné pojištěné škody) a obnovil plnou kapacitu a obrat svého podniku. Pojištění nenahrazuje ztrátu obrátu jako takovou, nýbrž se snaží, v souladu s principem odškodnění, uvést pojištěného po vzniku škody do stejné finanční situace, v jaké by se nacházel, kdyby k požáru nedošlo [13].

Pro stanovení pojistné částky je základem rovnice

$$\text{Obrat} = \text{stálé náklady} + \text{variabilní náklady} + \text{zisk}.$$

V daném případě se obrat vztahuje výhradně k výrobní činnosti. Ke *stálým nákladům* patří platy a mzdy zaměstnanců včetně sociálního a zdravotního pojištění, nájemné, úroky za půjčky, úroky za tvorbu rezerv na odpisy investic, základní poplatky za vodu, plyn, elektřinu, teplo, telefon atd., licenční poplatky, které nezávisí na obrátu, náklady na úklid areálu, náklady na hasiče a ostrahu, předplatné periodic či reklamu [8].

Největší složky, které patří do *variabilních nákladů* u výrobního podniku, jsou zpravidla pomocný materiál a hodnota surovin potřebných na výrobu, platby za energie a media, obalové materiály, polotovary a subdodávky, provozní údržba a opravy [8].

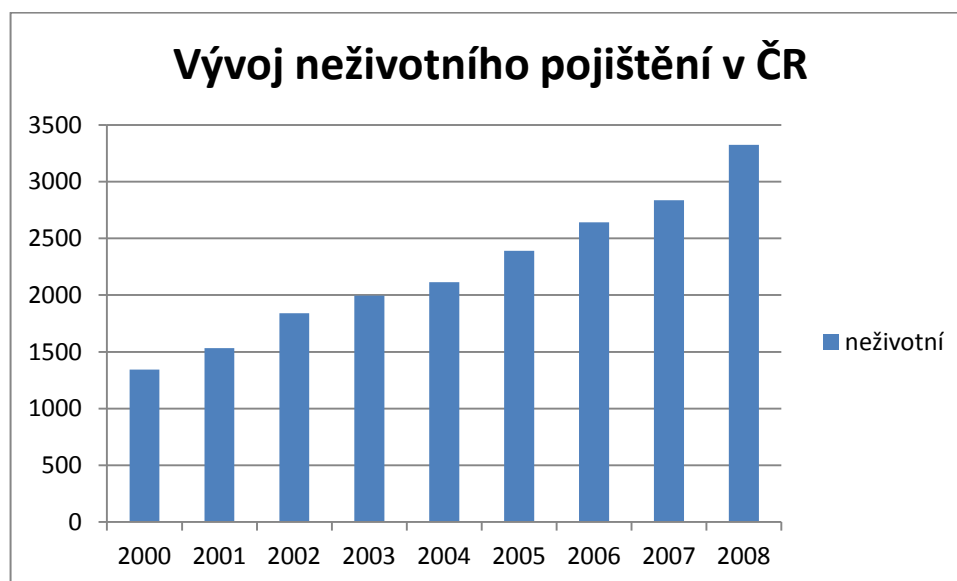
Pojištění proti odcizení kryje majetek podnikatelského subjektu pro případ poškození, odcizení nebo zničení majetku jednáním pachatele, které směřovala ke krádeži vloupáním nebo loupežným přepadením [2].

Výše pojistné částky vždy odpovídá požadavkům na určitý stupeň zabezpečení. Uvažuje se mechanické, elektronické i fyzické zabezpečení. Mechanické zabezpečení spočívá v použití kvalitních systémů oplocení, instalaci dveří a vrat s dostatečnou mechanickou odolností proti neoprávněnému vstupu cizí osoby, bezpečnostních zámků, vícebodových zamykacích systémů či použití mříží. Elektronické zabezpečení je založeno na použití magnetických kontaktů na dveře a okna, prostorových infračervených detektorů. Náleží sem také kamery s nahráváním obrazového záznamu. Fyzická ostraha je posledním stupněm ochrany. Velký význam mají patrol, pochůzky členů ostrahy po areálu, které mají též význam pro požární prevenci. V některých případech se využívá pultů centralizované ochrany Policie ČR (například u bank či jiných peněžních ústavů) [8].

U **pojištění odpovědnosti za škodu** je pojistnou událostí vznik povinnosti pojištěného nahradit škodu (na životě, zdraví či majetku), pokud tato škoda vznikla v souvislosti s činností nebo vztahem pojištěného blíže specifikovaného v pojistné smlouvě. Kromě pojištěného a pojistitele figuruje potenciálně v rámci takového pojištění ještě většinou třetí poškozená strana, která však v okamžiku uzavření pojištění ještě není známa [2].

Pro český pojistný trh od jeho vzniku na počátku devadesátých let je charakteristický jeho rychlý růst, což se číselně projevuje právě ve vývoji jednotlivých ukazatelů pojištěnosti. Situace a vývoj na českém pojistném trhu jsou ovlivněny celkovým ekonomickým vývojem, situací na finančních trzích, na českém pojistném trhu dále významnou měrou regulatorními a legislativními změnami a také vývojem ve škodovosti (například povodně v letech 1997 a 2002). Tyto faktory mají vliv na poptávku po jednotlivých pojistných produktech [5].

Obrázek 3 popisuje vývoj neživotního pojištění v České republice na základě výše předepsaného pojistného.

Obrázek 3 - Předepsané pojistné v ČR (v mil. Eur)

Zdroj: Výroční zprávy Úřadu státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění MF ČR z roku 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 Zprávy dohledu nad finančním trhem ČNB 2006, 2007, 2008

2.7 Pojistné události v České republice

V České republice se podle informací ze statistické ročenky Hasičského záchranného sboru ČR stalo v roce 2011 21 125 požárů, čehož 339 požárů postihlo budovy a haly pro výrobu a služby. Celková výše škod na podnikatelských objektech postížených požárem

v roce 2011 činí 574 579 700 Kč. V následující tabulce je shrnutí výše škod na objektech v České republice za rok 2011 v majetkovém pojištění.

Tabulka 2: Pojistné události v roce 2011

Pojistné události	tis. Kč
Pojistné události celkem	1 625 324
škody z tíhy sněhu	264 944
škody z povodní	326 850
vichřice a krupobití	1 033 530

Zdroj: [20]

Tabulka 3 zachycuje počet událostí, způsobených přírodními živly v roce 2011.

Tabulka 3: Počet pojistných událostí v roce 2011 v živelním pojištění

Pojistné události	počet
Pojistné události celkem	43 332
škody z tíhy sněhu	11 622
škody z povodní	10 107
vichřice a krupobití	21 603

Zdroj: [20]

2.8 Současnost – krizový syndrom 21. Století

Současná doba je charakteristická turbulentními a velice dynamickým prostředím života společnosti. Tuto turbulenci způsobují dle odborníků tři hybné síly – technologie, globalizace a tzv. syndrom 21. Století [1].

V důsledku těchto pohybů mají vlivy externího podnikatelského prostředí natolik nečekaný výskyt, dynamiku a průběh zřetězení, že důsledky mohou být pro podnik s velkou mírou pravděpodobnosti kritické, ba někdy až krizové [17].

Dvacáté první století se bude vyznačovat mohutnými strukturálními změnami. Proběhnou v extrémně vysokém tempu a s nesmírnou dramatičností, takže není vůbec samozřejmé, zda nějaký podnik v dnešním světě hospodářství. Vše bude záviset na schopnostech vedoucích pracovníků jak včas a pružně se přizpůsobí novým podmínkám. Současní a budoucí manažeři si budou muset uvědomit především složitost ekonomických systémů [7].

Ještě nikdy od doby průmyslové revoluce nebylo třeba, aby se manažeři v umění podnikatelského vedení museli velmi rychle naučit tolik různých věcí. Málokdy se jim v tomto směru nabízelo tolik různorodých a protikladných rad. Tradiční bezpečnostní hrozba

již nepřichází z jiné komunity, největší hrozby dnes už ani nepředstavují vojenské útoky, ale různé modifikace asymetrických a neočekávaných krizí. Došlo ke změně bezpečnostní situace ve světě. Mezinárodní scénérie zůstala semenišťem nejrůznějších bezpečnostních hrozeb, válku může dnes vest I skupina lidí či pouze jedinec a k tomu už není potřeba drahé tanky a dělostřelectvo, dnes lze vest válku s daleko levnějšími zbraněmi. Snadná dostupnost extrémně nebezpečných biologických a chemických zbraní. Mocní mají moderní armády, ale slabí nemají zábrany jednat zákeřně. V budoucnosti lze samozřejmě očekávat I různé teroristické útoky a vydírání, ale rovněž i vážné spory o suroviny (ropu, plyn nebo vodu) [1].

3 ANALÝZA POJISTNÝCH OPATŘENÍ VYBRANÝCH FIREM

V této části bakalářské práce bude provedena analýza rizik a jejich zajištění ve vybraných podnicích. Zkoumané podniky se velikostí zásadně neliší, proto je bylo možné použít pro sběr dat a získané výsledky vyhodnotit a považovat je jako zástupce jedné velikostní kategorie společností. Otázky a oblasti rizik v řízeném rozhovoru byly vybrány na základě nabídky pojišťoven na českém trhu, na které je možné se jako podnikatelský subjekt pojistit.

3.1 Řízený rozhovor

Řízený rozhovor je každý rozhovor, který má za úkol něco konkrétního zjistit. Řízeného rozhovoru se tedy dopouštíme pokaždé, když potřebujeme něco upřesnit, když je potřeba něco konkrétního zjistit [11].

Zásady jak si počínat u řízeného rozhovoru, jsou velmi podobné, ať už je úkolem zjistit něco o druhém, tedy, máme-li za úkol provést řízený rozhovor nebo stát na opačné straně. Předně je důležitá už příprava před samotným rozhovorem. Jako tazatel si v mnohém ulehčíme práci a přispějeme k pozdějšímu úspěšnému rozhovoru, pokud se dopředu důkladně připravíme. Taková příprava zahrnuje přípravu témat nebo dokonce konkrétních otázek, na které chceme získat odpovědi. Dále je součástí přípravy rozhovoru jeho orientační časový harmonogram. Neméně důležité je také zjistit o dotazovaném co možná nejvíce informací dopředu [11].

Prvním bodem řízeného rozhovoru je vytvoření příznivé atmosféry. Člověk se totiž otevře tím více, čím přirozeněji se cítí. Další částí je pokládání otevřených otázek. Není žádná novinka, že člověk na sebe prozradí daleko více, pokud se sám rozpovídá. Skoro nic naopak neřekne, pokud dostává otázky, na které není jiná odpověď než ano nebo ne. Po každém rozhovoru by mělo následovat zhodnocení rozhovoru. Alespoň krátké shrnutí, co rozhovor přinesl [11].

3.1.1 Petruželka

První společností, ve které se budeme danou problematikou zabývat, je společnost Petruželka. Společnost Petruželka je soukromá nástrojárna založená v roce 1991. Sídlo podniku se nachází v Novém Městě nad Metují v části města nazývané Krčín. Hlavní část výrobního programu tvoří výroba vstříkovacích forem. Formy podnik zhotovuje podle dodané technické dokumentace nebo dokumentaci podnik sám zhotoví podle požadovaného výlisku. Vedle vstříkovacích forem se společnost Petruželka zabývá také

výrobou lisovacích a tvářecích nástrojů, elektrod pro elektrojiskrové obrábění a podobně [22].

Dále společnost provádí kusovou nebo malosériovou výrobu obráběním na CNC frézkách, soustružení, elektroerozivní obrábění (hloubení i řezání) a přesné broušení rovinných a válcových povrchů [22].

Řízený rozhovor ve společnosti Petruželka:

Přírodní rizika

1) Znění: Jaká rizika hrozí vašemu podniku?

Společnost Petruželka je soukromá nástrojárna. Provozovna se nachází v Novém Městě nad Metují, části zvané Krčín. Z přírodních rizik bych vynesl požár, který by provozovnu paralyzoval, dále možné poškození střechy vichřicí. Vedle přírodních rizik vidím jako riziko to, že nestihneme splnit zakázku v termínu.

2) Znění: Jak by chod vašeho podniku ohrozila povodeň?

Provozovna se nachází v bezpečném místě od řeky. Povodeň tedy náš podnik nemůže ohrozit.

Zasáhla už někdy váš podnik povodeň?

Ne

3) Znění: Jak by chod vašeho podniku ohrozil požár?

S tímto rizikem nemáme žádné zkušenosti z minulosti, k této události nedošlo. Kdyby ale tato situace nastala, jistě by měla na podnik velký vliv, záleží na velikosti požáru, postižených prostorech a poškození zařízení výrobní haly.

Zasáhla vás v minulosti tato událost?

Ne

Jaká máte opatření proti tomuto živlu? (protipožární dveře, požární hlásiče, pojištění, jiné)

Zaměstnanci jsou pravidelně školeni o bezpečnosti práce. Probíhají kontroly zařízení, aby nedošlo k jejich vyhoření a vzniku požáru. V prostorách využíváme požární hlásiče, dle předpisů jsou umístěny hasící přístroje pro možnost včasného zabránění požáru.

4) Znění: Došlo v minulosti k přerušení provozu?

Přerušení provozu by pro náš podnik znamenalo nemožnost výroby. Teď by záleželo na tom, jak dlouho by toto přerušení provozu bylo. Přerušit provoz na pár hodin či dnů by podnik neohrozilo, v případě delšího přerušení už bychom měli problém stihnout dokončit zakázku v daném termínu.

Stalo se Vám to někdy, jaké máte zajištění proti tomuto riziku?

S tímto rizikem nemá náš podnik zkušenosti, ještě jsme nebyli nuceni přerušit provoz.

Rizika z lidské činnosti:

- 5) Znění: Jaké negativní důsledky (hrozby) mohou vyplynout ze samotné podnikatelské činnosti (škoda způsobená vadným výrobkem, finanční škody, škody na zdraví, škody na životním prostředí atd.). Jak je podnik proti tomu chráněn?

Náš podnik vyrábí vstřikovací formy. To znamená, pokud by byl výrobek vadný, mohl by způsobit škodu při jeho použití. Ostatní škody by se našeho podniku týkat neměly, na životní prostředí nemáme vliv. Toto riziko si uvědomujeme a z toho důvodu máme uzavřen pojistný produkt, ve kterém je obsaženo pojištění odpovědnosti.

- 6) Znění: Má váš podnik zkušenost s odcizením majetku podniku? (krádež vloupáním, loupež)

S tímto rizikem nemáme zkušenosti.

Jaké máte zabezpečení proti tomuto riziku? Kolik stojí takové zabezpečení?

(ochranné mříže, speciální zámky, hlídací pes, bezpečnostní agentura, kamerový systém, alarm)

Pro zabezpečení objektu jsme najali bezpečnostní agenturu, která využívá alarmový systém v případě pohybu osob v uzamčeném objektu.

- 7) Znění: Poškodil někdo majetek vašeho podniku prostým vandalismem, bez souvislosti s krádeží?

Ne

- 8) Znění: Jak by váš podnik ohrozilo strojní riziko? (rozbitý stroj, oprava atd.)

Pokud by se nám rozbil nějaký stroj, museli bychom sehnat náhradní stroj, abychom vyrobili výrobky a zakázku stihli včas. Dále bychom museli shánět opravu rozbitého stroje či pořízení nového.

9) Znění: Kolik peněz podnik vynaložil na opatření proti možným rizikům celkem?

Naše společnost při založení zainvestovala do opatření proti rizikům částku 80 000 Kč.

10) Znění: Jaká finanční částka je určena na pojištění podniku proti možným rizikům?

Na pojištění podniku si účtuje pojišťovna roční pojistné 35 000 Kč.

3.1.2 Vella s.r.o.

Společnost Vella s.r.o. byla založena v roce 1989 v České Skalici. Původní činností společnosti byla výroba takeláže, kování a další doplňky pro jachting a windsurfing. V roce 1992 se společnost přestěhovala do stávajících prostor v Náchodě - Bražci. Do svého sortimentu postupně přibrala výrobu sportovních, převážně cyklistických potřeb, kde hlavně vývoj a výroba celé řady hustilek k jízdám kolům tvořili podstatnou část výrobního sortimentu společnosti. Dále se věnovala především zakázkovému šití sportovního oblečení, výrobě mobilních reklamních bannerů, praporů a vlajek, zámečnickým a nástrojařským pracím. V nabídce má společnost také velkoplošný tisk solventními inkousty, který umožňuje potisk PVC bannerů, samolepek, fotografií a dalších materiálů. Postupně se firma specializovala na digitální sublimační tisk textilu a jeho dalšího zpracování [23].

Od roku 2009 po rozšíření a modernizaci střediska šití a potisk metrového textilu se stala společnost Vella s.r.o. jednou z mála firem v České Republice zvládající komplexní služby sublimačního potisku textilu v návaznosti na jeho další vlastní zpracování. Díky vlastnímu grafickému studiu, včetně kompletní správy barev, zajistí podnik i nejnáročnější zakázky [23].

Řízený rozhovor ve společnosti Vella s.r.o.

Přírodní rizika

1) Znění: Jaká rizika hrozí vašemu podniku?

Naše společnost má administrativní prostory i výrobní prostory v jedné budově. Tuto budovu by mohl z přírodních živlů ohrozit hlavně požár.

2) Znění: Jak by chod vašeho podniku ohrozila povodeň?

Povodeň by přímo majetek podniku nezasáhla, jelikož se sídlo nachází v bezpečné vzdálenosti od řeky. Jediné omezení, které by pro firmu povodeň mohla způsobit, by bylo zatopení mostu, který je jedinou přístupovou cestou pro automobily, což by zkomplikovalo dopravu zaměstnanců a zákazníků k podniku.

Zasáhla už někdy váš podnik povodeň?

Ne

3) Znění: Jak by chod vašeho podniku ohrozil požár?

Pokud by naši budovu zasáhl požár, musel by náš podnik pozastavit výrobu, jelikož se v hlavní budově nachází veškeré technické a administrativní zázemí společnosti

Zasáhla vás v minulosti tato událost?

Ne

Jaká máte opatření proti tomuto živlu? (protipožární dveře, požární hlásiče, pojištění, jiné)

Toto riziko si velice uvědomujeme, proto děláme v opatřeních proti vzniku požáru maximum. Pravidelně se provádí revize plynu a elektrických spotřebičů jak strojů na dílně, tak bílé elektroniky v administrativní části budovy, např. rychlovarné konvice či mikrovlnné trouby. V celém objektu jsou rozmístěny hasící přístroje. Zaměstnanci jsou pravidelně proškolení. Máme v podniku zavedený a jasně daný systém, kdo odpovídá za kompletní kontrolu vypnutí všech spotřebičů a vypnutí elektrického proudu v nočních hodinách a o víkendech či státních svátcích, když je podnik zavřený. Podnik má sjednané pojištění, kde požár patří mezi hlavní rizika, které pojištění kryje.

4) Znění: Došlo v minulosti k přerušení provozu?

Náš podnik by toto riziko ohrozilo, jelikož bychom nebyli schopni splnit sjednané objednávky včas.

Stalo se Vám to někdy, jaké máte zajištění proti tomuto riziku?

Nemuseli jsme zatím přerušit provoz z žádného závažného důvodu.

Rizika z lidské činnosti:

5) Znění: Jaké negativní důsledky (hrozby) mohou vyplynout ze samotné podnikatelské činnosti? (škoda způsobená vadným výrobkem, finanční škody, škody na zdraví, škody na životním prostředí atd.). Jak je podnik proti tomu chráněn?

Jelikož naše společnost vyrábí drobné reklamní předměty, či nafukovací reklamy a plachty, nemůže tím způsobit žádnou škodu na zdraví. To platí i pro škodu způsobenou vadným výrobkem či škody na životním prostředí.

6) Znění: Má váš podnik zkušenosti s odcizením majetku společnosti? (krádež vloupáním, loupež)

Ano, máme takovou zkušenost.

Jaké máte zabezpečení proti tomuto riziku? Kolik stojí takové zabezpečení?

(ochranné mříže, speciální zámky, hlídací pes, bezpečnostní agentura, kamerový systém, alarm)

Máme ve dveřích speciální zámky. Dále využíváme služeb bezpečnostní agentury a napojení na alarm.

7) Znění: Poškodil někdo majetek vašeho podniku prostým vandalismem, bez souvislosti s krádeží?

Ano – jak vysoká byla škoda?

Naše firma byla před několika lety poškozena vandalem, který posprejoval omítku. Viník byl na místě činu dopaden a byl nucen uvést omítku do původního stavu. Další zkušeností bylo poničení okapů, kdy část byla odcizena zřejmě za účelem vrácení do sběrného dvora na železo.

8) Znění: Jak by váš podnik ohrozilo strojní riziko? (rozbitý stroj, oprava atd.)

Jelikož jsou stroje pro naši činnost nepostradatelné, máme proti tomuto riziku pojištění. Pokud se nám stroj rozbije, snažíme se ho co nejrychleji opravit či zakoupit stroj nový.

9) Znění: Kolik peněz podnik vynaložil na opatření proti možným rizikům celkem?

Společnost vynaložila na bezpečnostní opatření částku 90 000 Kč.

10) Znění: Jaká finanční částka je určena na pojištění podniku proti možným rizikům?

Za pojištění naše společnost platí roční pojistné 70 000 Kč.

3.1.3 Elektroin spol. s r.o.

Společnost vznikla v roce 1993 v Náchodě založením KADEN-KOVO spol. s r.o., dne 24.1.2005 tento podnik odkoupil pan Ing. Vladimír Žák (dříve spolumajitel společnosti elektro-comp), přejmenoval ji na ELEKTROIN spol. s r.o. a rozšířil její pole působnosti o odvětví elektromontáže, revize elektrického zařízení a projektová dokumentace. Tato nová společnost i nadále provozuje činnost v oborech zámečnictví a kovovýroba [21].

Společnost se neustále dynamicky rozvíjí ve všech směrech. Sídlo společnosti se nachází v Čechově ulici téměř v centru města Náchod, zde sídlí i prodejna elektroinstalačního materiálu a svítidel. V této prodejně naleznou zákazníci široký výběr svítidel do koupelen, kuchyní i venkovních prostor, bytová i průmyslová svítidla a ostatní příslušenství a materiál, například kabely, vypínače, jističe, atd. Provozovna firmy leží několik metrů od sídla společnosti, kde sídlí vedení a montážní část firmy a středisko výroby rozvaděčů, dále se v tomto objektu nachází i zámečnická dílna a prášková lakovna [21].

Řízený rozhovor ve společnosti Elektroin spol. s r.o.

Přírodní rizika

1) Znění: Jaká rizika hrozí vašemu podniku?

Společnost Elektroin má v Náchodě několik metrů od sebe administrativní budovu s prodejnu a budovu, ve které se nachází provozovna, zámečnická dílna a písková lakovna. Pro tyto budovy je největší riziko vznik požáru, jelikož v budovách je několik strojů a elektroinstalační materiál, na přilehlém dvoře parkují firemní automobily. Jako další riziko je při vichřici možný pád stromu, jelikož v blízkosti provozovny se nachází městský park.

2) Znění: Jak by chod vašeho podniku ohrozila povodeň?

Provozovna a prodejna se nachází v bezpečné vzdálenosti od řeky. Nikdy jsme neměly přímé ohrožení povodní. Pokud by ovšem k tomu došlo, firmu by to samozřejmě ohrozilo, jelikož by dělníci nemohli vykonávat svoji činnost.

Zasáhla už někdy váš podnik povodeň?

Ne

3) Znění: Jak by chod vašeho podniku ohrozil požár?

Jak jsem již uvedl v první otázce, požár by podnik ochromil. Záleží samozřejmě na rozsahu a výši škody, ale rozhodně by to byla pro náš podnik nepříjemná situace a omezení v naší činnosti.

Zasáhla vás v minulosti tato událost?

Ne

Jaká máte opatření proti tomuto živlu? (protipožární dveře, požární hlásiče, pojištění, jiné)

Proti požáru se snažíme chránit různými způsoby. V budovách jsou nainstalovány požární hlásiče, máme určenou požární hlídku, což jsou určení zaměstnanci, kteří kontrolují vypnutí strojů při odchodu z práce. Na chodbách a dalších prostorech samozřejmě nechybí hasící přístroje.

4) Znění: Došlo v minulosti k přerušení provozu?

Záleží, v jaké by to bylo fázi rozdělané zakázky. Pokud bychom museli přerušit provoz v počátcích rozdělané zakázky a neměli bychom ještě vše připraveno pro montáž, znamenalo by to pro firmu zpoždění projektu. Pokud by bylo ale již vše připravené, dělníci z provozovny by byli vysláni na montáže či na jiná oddělení k provádění náhradních úkolů.

Stalo se Vám to někdy, jaké máte zajištění proti tomuto riziku?

Museli jsme přerušit provoz jen na pár hodin, a to z důvodu výpadku elektrického proudu. Toto přerušení nemělo žádný velký dopad na podnik.

Rizika z lidské činnosti:

5) Znění: Jaké negativní důsledky (hrozby) mohou vyplynout ze samotné podnikatelské činnosti? (škoda způsobená vadným výrobkem, finanční škody, škody na zdraví, škody na životním prostředí atd.). Jak je podnik proti tomu chráněn?

Největším rizikem a škodou, kterou může naše společnost Elektroin způsobit, je škoda na zdraví. Proti riziku z podnikatelské činnosti máme sjednané pojištění odpovědnosti za škodu.

6) Znění: Má váš podnik zkušenosti s odcizením majetku podniku? (krádež vloupáním, loupež)

Ano, bohužel s tímto jsme již setkali. Neznámý pachatel v noci vykradl na provozovně náradí v hodnotě několika tisíc korun.

Jaké máte zabezpečení proti tomuto riziku? Kolik stojí takové zabezpečení?(ochranné mříže, speciální zámky, hlídací pes, bezpečnostní agentura, kamerový systém, alarm)

Provozovna se nachází nedaleko centra města Náchod. Používáme speciální zámky, na prodejně máme nainstalovanou bezpečnostní kameru. Celý objekt je pod dohledem bezpečnostní agentury. Přibližné náklady na tato opatření se pohybují okolo 40 000 Kč.

7) Znění: Poškodil někdo majetek vašeho podniku prostým vandalismem, bez souvislosti s krádeží?

Ano – jak vysoká byla škoda?

Přes noc neznámý pachatel poškodil a znečistil barevným sprejem zeď administrativní budovy. Náklady na opravu a uvedení do původního stavu hradila pojišťovna z pojištění nemovitosti.

8) Znění: Jak by váš podnik ohrozilo strojní riziko? (rozbitý stroj, oprava atd.)

Toto riziko by nás v podstatě neohrozilo, protože nejsme přímo zaměřeni na výrobu.

9) Znění: Kolik peněz podnik vynaložil na opatření proti možným rizikům celkem?

Celkové náklady na opatření a ochranu proti rizikům jsou 150 000 Kč.

10) Znění: Jaká finanční částka je určena na pojištění podniku proti možným rizikům?

Roční pojistné za pojištění podniku Elektroin spol. s r.o. je 50 000 Kč.

3.2 Shrnutí řízených rozhovorů

V níže uvedených podkapitolách jsou uvedené souhrnné odpovědi dotazovaných společností na jednotlivé otázky.

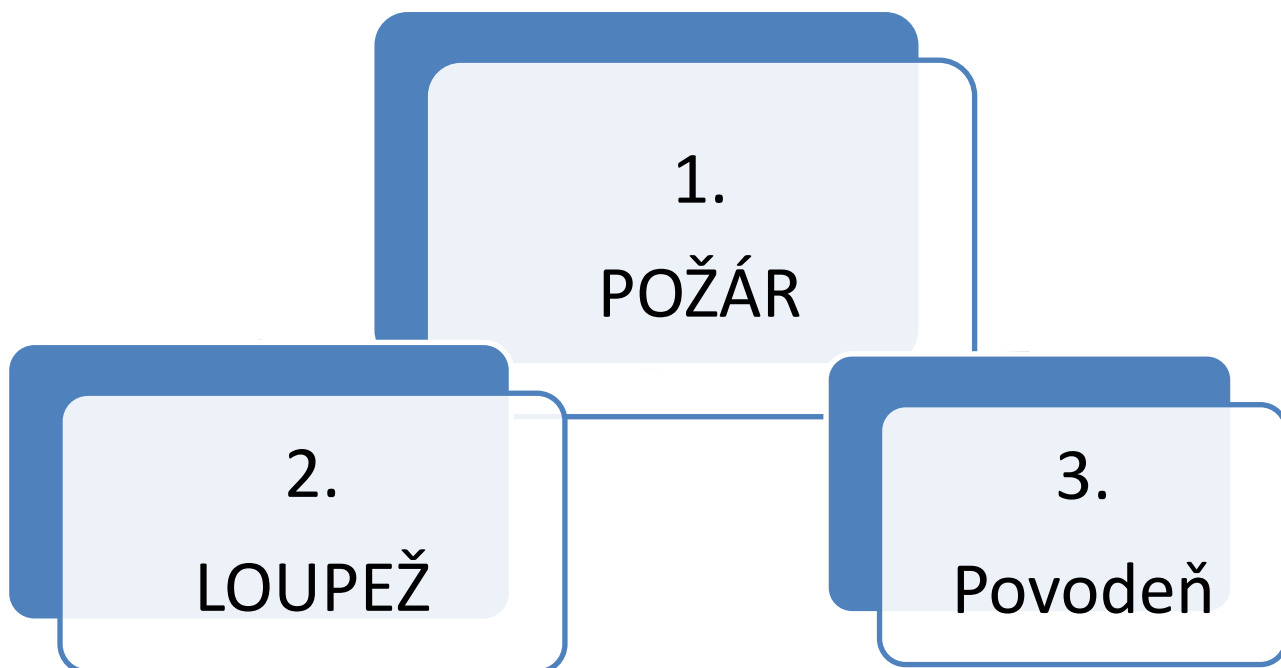
Otázka č. 1

Znění: Jaká rizika hrozí vašemu podniku?

Touto otevřenou otázkou byl vždy zahájen vzájemný rozhovor s vedoucím pracovníkem, který měl na starost zabezpečení a ochranu podniku, či přímo s jednatelem nebo majitelem společnosti. Po pár vteřinách ticha a přemýšlení a uvažování tazatel dospěl k několika hlavním obavám z rizik. Největší obavu mají všechny tázané společnosti

z požáru. Všechny 3 dotazované společnosti totiž mají své vlastní prostory, budovy a haly, kde se nachází veškeré vybavení klíčové pro chod a činnost firmy. Další zmíněné riziko, které si uvědomil jeden z jednatelů (společnost Elektroin), byl pád stromu, jelikož vedle provozovny a hlavní dílny je městský park, kde jsou vzrostlé mohutné stromy.

Následující obrázek 4 zobrazuje pořadí pro první tři rizika, ze kterých mají podniky největší obavy.

Obrázek 4 - Pořadí největších rizik

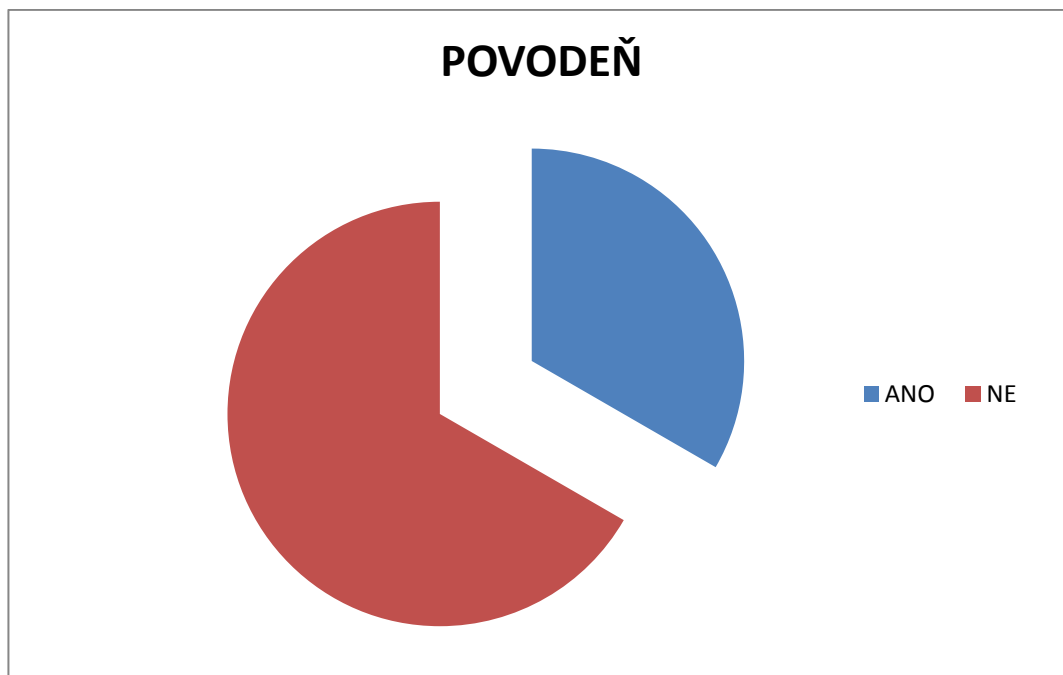
Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 2

Znění: Jak by chod vašeho podniku ohrozila povodeň?

V druhé otázce bylo zjišťováno, jak by chod společnosti ohrozila povodeň, zda už někdy firmu povodeň zasáhla a pokud ano, jak velké škody povodeň napáchala. Všechny tři dotazované firmy mají bezpečnou vzdálenost od řeky, takže žádnou z dotazovaných firem nikdy povodeň nezastihla. Pokud by došlo ke zvýšení hladiny řeky Metuje a pokud by voda zaplavila most přes řeku a okolní komunikaci, zaměstnanci by se nedostali do provozovny společnosti Vella s.r.o., jelikož tento most je jedinou přístupovou cestou do podniku pro vjezd automobilů.

Obrázek 5 zachycuje možnost ohrožení podniku povodní.

Obrázek 5 - Může Váš podnik ohrozit povodeň?

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 3

Znění: Jak by chod vašeho podniku ohrozil požár?

Všechny podniky toto riziko již sami zmínily v úvodní otázce, tedy si toto riziko velice dobře uvědomují. Jelikož mají všechny dotazované podniky své provozovny, ve kterých se nachází veškeré vybavení, stroje a zařízení pro činnost podniku, znamenal by pro ně požár obrovské škody a následky na budoucí činnost a fungování podniku. Proto mají podniky proti tomuto riziku spoustu opatření. Dodržují a řídí se předepsanými normami, které musí jako podnik splňovat, dále potom mají ještě své další aktivity a opatření proti vzniku požáru. To znamená, ve všech prostorách podniku se nachází hasicí přístroje, jsou rozmístěny požární hlásiče. Podniky provádějí školení pro zaměstnance, jak se chovat aby k požáru nedošlo, jak bezpečně pracovat na strojích, jak manipulovat s nástroji a výrobky. Pravidelně se provádí revize plynu, kontroly jednotlivých elektrických zařízení jak na dílnách, tak i v administrativních částech budov, výbavy pracovních kuchyněk, například rychlovarné konvice či mikrovlnné trouby. Na noc, víkendy a státní svátky, když je provoz podniku zastaven, se v případě společnosti Vella vypíná z bezpečnostních důvodů elektrický proud. Na to jsou určeni zaměstnanci, kteří mají toto za úkol a jsou za kontrolu těchto úkonů zodpovědní. Pokud by i přes to došlo k požáru, dotazované podniky jsou pojištěny na riziko požáru.

Otázka č. 4

Znění: Došlo v minulosti k přerušení provozu?

Odpovědi na otázku číslo čtyři, zda někdy podnik musel přerušit provoz a jak by ho to ohrozilo, se shodovaly. Dlouhodobé přerušení provozu žádná z dotazovaných společností nezažila. Podniky musely jediné přerušit provoz na pár hodin, a to z důsledku plošného výpadku proudu v celém městě. To nemělo na podnik žádný vážný dopad, jelikož tento průzkum se prováděl v menších firmách, kde výpadek proudu neznamenal nějaké velké odchylky a ztráty. Proti tomuto riziku se mohou podniky pojistit u většiny neživotních pojišťoven na českém trhu. Pojistka zaručí kompenzování finanční ztráty hrubého zisku podnikatelské činnosti, které jsou způsobeny přerušením provozu v důsledku pojistné události.

Otázka č. 5

Znění: Jaké negativní důsledky (hrozby) mohou vyplynout ze samotné podnikatelské činnosti? (škoda způsobená vadným výrobkem, finanční škody, škody na zdraví, škody na životním prostředí atd.). Jak je podnik proti tomu chráněn?

Touto otázkou jsme opustili oblast rizik, která mohly být způsobena přírodními vlivy či opotřebením a vady strojů. Rizika pro podnik ale mohou vzniknout činností zaměstnanců při výkonu zaměstnání. Výsledky v dotazovaných podnicích říkají, že ani jedna ze společností nemůže udělat svojí činností škodu na životním prostředí. Rizika spojená s vyrobeným vadným výrobkem, který může způsobit škodu koncovému uživateli, si podniky připouštějí, a proto mají sjednáno pojištění odpovědnosti. Toto pojištění je určeno pro podnikatele, kteří ze zákona odpovídají za škody způsobené provozní činností. Pojištění může kryt škody vzniklé jinému na zdraví či životě, škody vzniklé poškozením či zničením věci, nebo čistě finanční škody. Žádná z dotazovaných společností neměla v minulosti zkušenosti se zaviněním škody svojí podnikatelskou činností.

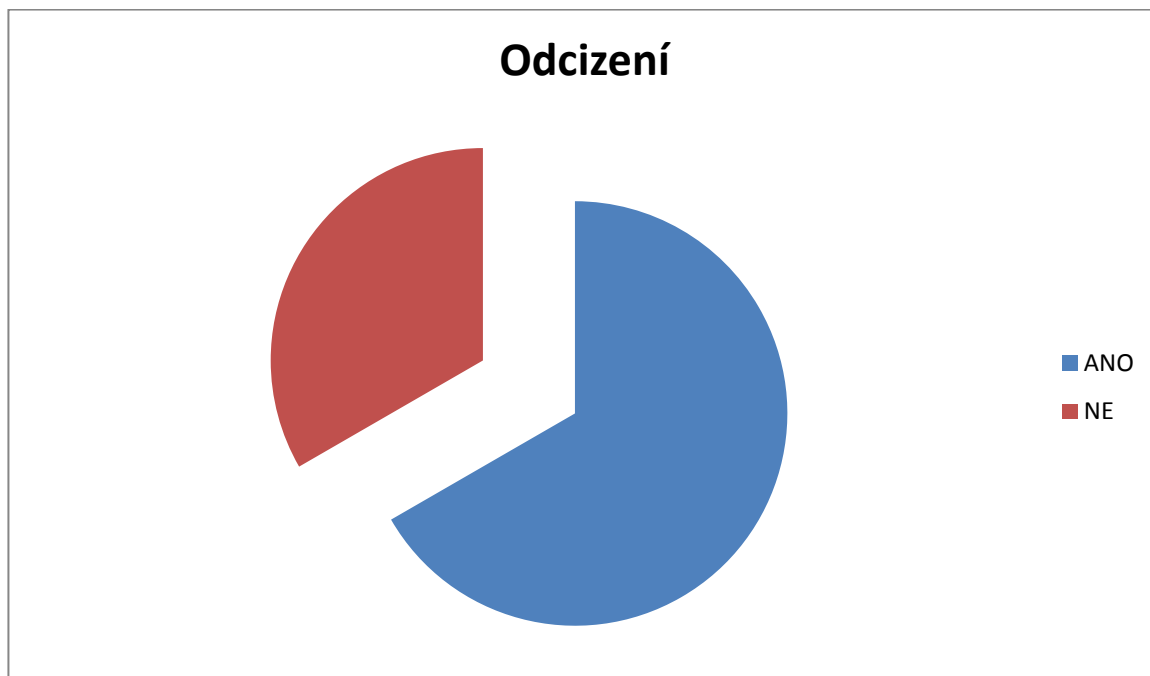
Otázka č. 6

Znění: Má váš podnik zkušenosti s odcizením majetku společnosti?

Šestá otázka zavedla diskuzi na téma odcizení předmětů a vykradení podnikatelského objektu. Ve dvou podnicích již takovou zkušenost s tímto rizikem mají. Z objektu jim bylo ukradeno nářadí a nástroje v hodnotě několika tisíc korun, druhém podniku byly odcizeny okapy připevněné k domu. Se žádnou větší škodou způsobenou odcizením se v dotazovaných firmách nesetkali. Mají proti tomuto riziku ale určitá opatření. Ve všech zmiňovaných podnicích mají najatou bezpečnostní agenturu, která vybavila firmy čidly a alarmy, které monitorují objekty a přilehlé prostranství okolo budov.

Dále používají speciální bezpečnostní zámky a jeden podnik je vybaven kamerovým systémem.

Následující obrázek 6 vyjadřuje, jaká část z dotazovaných firem již má zkušenost s odcizením.

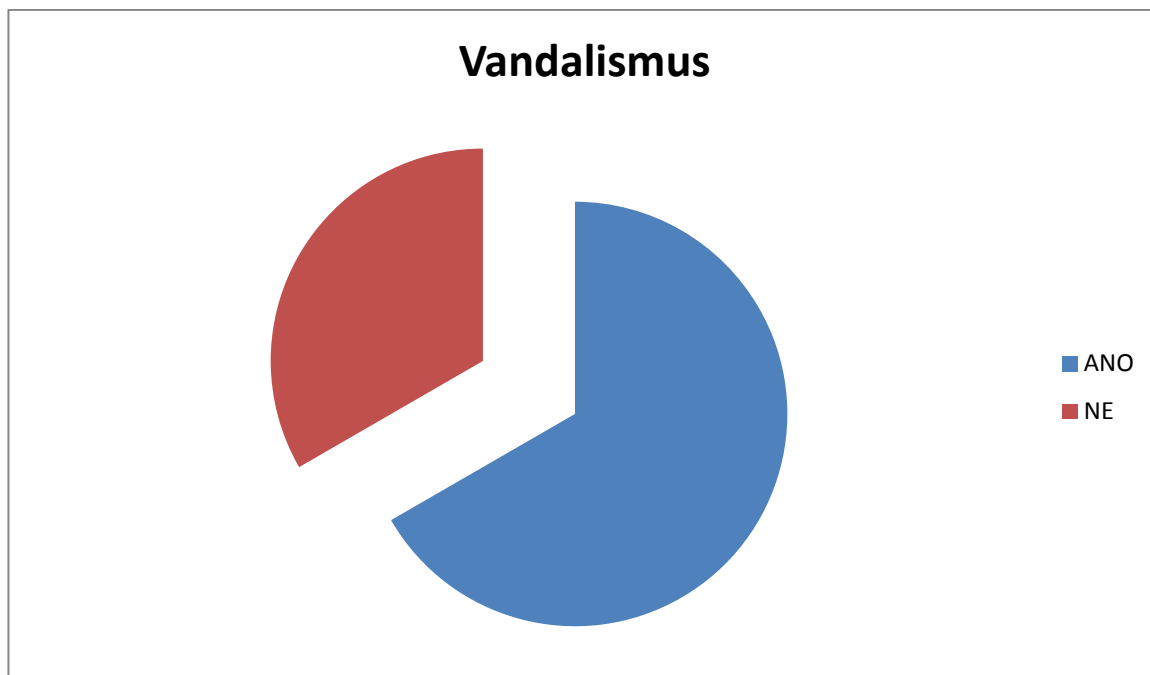
Obrázek 6 - Máte zkušenosti z Vaší firmy s odcizením majetku? Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 7

Znění: Poškodil někdo majetek vašeho podniku prostým vandalismem, bez souvislosti s krádeží?

V některých případech poškození podniku se nemusí jednat přímo o čin odcizení, ale pouze o vandalismus. V tomto případě je motiv pouze určitou věc poškodit či jiným způsobem znehodnotit. I s touto událostí se ve dvou podnicích setkali, v obou případech se jednalo o znečištění domovní zdi pomocí barevného spreje. V jednom případě byl účastník přichycen při činu a musel uvést zeď do původního stavu, v situaci druhé uhradila náklady na opravu pojišťovna. Jednalo se o škodu v řádech tisíců korun. U nabídky pojištění objektů je možné sjednat připojištění vandalismus, které právě kryje škody způsobené tímto rizikem.

Obrázek 7 zobrazuje, jaká část dotazovaných podniků byla v minulosti poškozena pouhým vandalismem.

Obrázek 7- Byla Vaše firma poškozena vandalismem?

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 8

Znění: Jak by váš podnik ohrozilo strojní riziko? (rozbitý stroj, oprava atd.)

V otázce číslo 8 byl s dotazovanými podniky prováděn průzkum, jak by podnik ohrozilo, kdyby došlo k poruše stroje, na kterém zaměstnanci vykonávají každodenní pracovní úkony. Po prošetření tohoto rizika jsme došli k závěru, že podniky, které jsou skutečně závislé na konkrétním stroji, mají toto riziko zahrnuto v pojistné smlouvě. U nových strojů je záruční lhůta, kdy v případě poruchy je k dispozici autorizovaný servisní technik či zapůjčení náhradního stroje. Ve společnosti, která není závislá přímo na jednom stroji, se tímto rizikem nezabývají.

Na obrázku 8 je zobrazeno, jakou část dotazovaných podniků by ohrozilo strojní riziko.

Obrázek 8 - Ohrozilo by Vaši firmu strojní riziko?

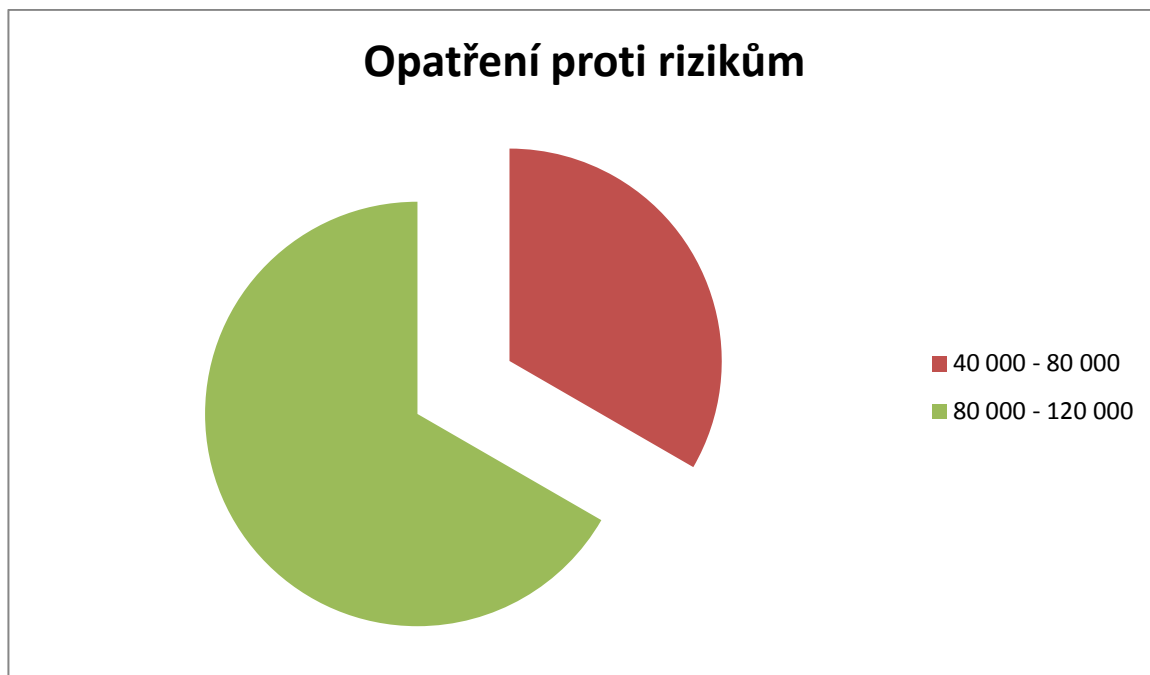
Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 9

Znění: Jakou částku musel podnik vynaložit na opatření proti možným rizikům?

Po provedení dotazníku a vyhodnocení závažnosti rizik bylo zjištěno, že podniky mají preventivní opatření proti vzniku nenadálé události. Nejčastěji se podniky chrání proti vzniku požáru a jeho rychlého uhašení. Nejběžnějším vybavením jsou tedy požární hlásiče, hasící přístroje a školení zaměstnanců o bezpečnosti práce. Druhým rizikem, proti kterému se podniky snaží bránit je riziko odcizení majetku. Využívají najaté bezpečnostní agentury k dozoru nad objekty, v budovách rozmístěné alarmy a speciální bezpečnostní zámky. Na tyto všechny opatření firmy musely vynaložit velké finanční částky. V dotazovaných podnicích se tato částka pro koupi a instalaci těchto bezpečnostních prvků pohybovala okolo 100 000 Kč.

Obrázek 9 zobrazuje, jak velkou část finančních prostředků vynaložily podniky na zabezpečení podnikatelských objektů.

Obrázek 9 - Jakou částku firma vynaložila na opatření proti vzniku rizik?

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 10

Znění: Jaká finanční částka je určena na pojištění?

Po provedení celé analýzy je vidět, kolik tedy podniky platí za celkové pojištění firmy. Tento druh pojištění se nejčastěji sjednává s ročním placením pojistného. Všechny dotazované podniky mají sjednané pojištění proti hlavním rizikům, která mohou nastat. Ročně tedy vynakládají na platbu pojistného 50 000 Kč. V tomto pojištění je tedy zahrnuto pojištění proti hlavním rizikům, to znamená povodeň, požár, pád letadla, pád stromu, vichřice a podobně, dále mají firmy sjednané pojištění odpovědnosti z provozní činnosti podniku a jsou připojištěné na riziko odcizení a vandalismus.

Na částku 50 000 Kč ročního pojistného můžeme nahlížet ze dvou pohledů. Zda se podniku vyplatí tuto částku vynakládat na pojištění, za 10 let firma zaplatí 500 000 Kč a zda je možné, aby nějaká nenadálá událost způsobila tak velkou škodu. Z pohledu druhého roční pojistné 50 000 Kč rozdělené na každý den je po zaokrouhlení 140 Kč denně, což pro podnik není nijak velká finanční zátěž. Částka 140 Kč za den znamená pro podnik pocit bezpečí a klidného podnikání.

3.3 Shrnutí výsledků

Z odpovědí manažerů můžeme konstatovat, že si v jednotlivých podnicích uvědomují možná rizika, která jejich podnikům hrozí a snaží se těmto hrozbám předcházet různými bezpečnostními opatřeními a kontrolou stavu technického zařízení a vybavení podniku. Jednorázové náklady na zajištění těchto rizik se u podniků pohybovaly v rozmezí 80 000 Kč až 120 000 Kč, dalším nákladem na tyto rizika je měsíční platba za bezpečnostní služby najaté agentury, která objekt chrání a hlídá. Třetí částí finančních prostředků, které podniky vynakládají na rizika je pojištění. Na platbu pojistného ročně podniky vynaloží průměrně 50 000 Kč, v čemž jsou kryta veškerá podnik ohrožující rizika. I přesto, že naše dotazované podniky neměly v minulosti žádné velké škodné události, pojištění mají a před riziky se chrání. Statistické údaje z roku 2011 jsou jasným ukazatelem, že za rok se stalo 43 332 pojistných událostí způsobených živly, čili v průměru 118 pojistných událostí za den.

Následující tabulka zachycuje souhrnný přehled přístupů jednotlivých podniků k možným rizikům. Společnost Petruželka má opatření proti požáru, pojistnou smlouvu na odpovědnost za škodu, ochranu proti odcizení a vandalismu, a strojnímu riziku, jelikož stroje používají k výrobě vstřikovacích forem. Opatření pro případ povodně společnost žádná nemá, jelikož toto riziko společnost neohrožuje. U společnosti Vella jsou opatření proti požáru, odcizení a vandalismu, a pro případ rozbití stroje. Opatřením proti riziku povodně a odpovědnosti za škodu se společnost Vella nezabývá. Protože společnost Elektroin není ohrožována povodní, nemají žádná opatření proti tomuto riziku. Tento stejný přístup platí i pro riziko strojní, jelikož se podnik nezabývá přímo výrobou a není tedy na strojích závislý. Kladně se společnost staví k ochraně před požárem, rizikem odcizení a vandalismu a také odpovědnosti za škodu, kterou společnost může způsobit.

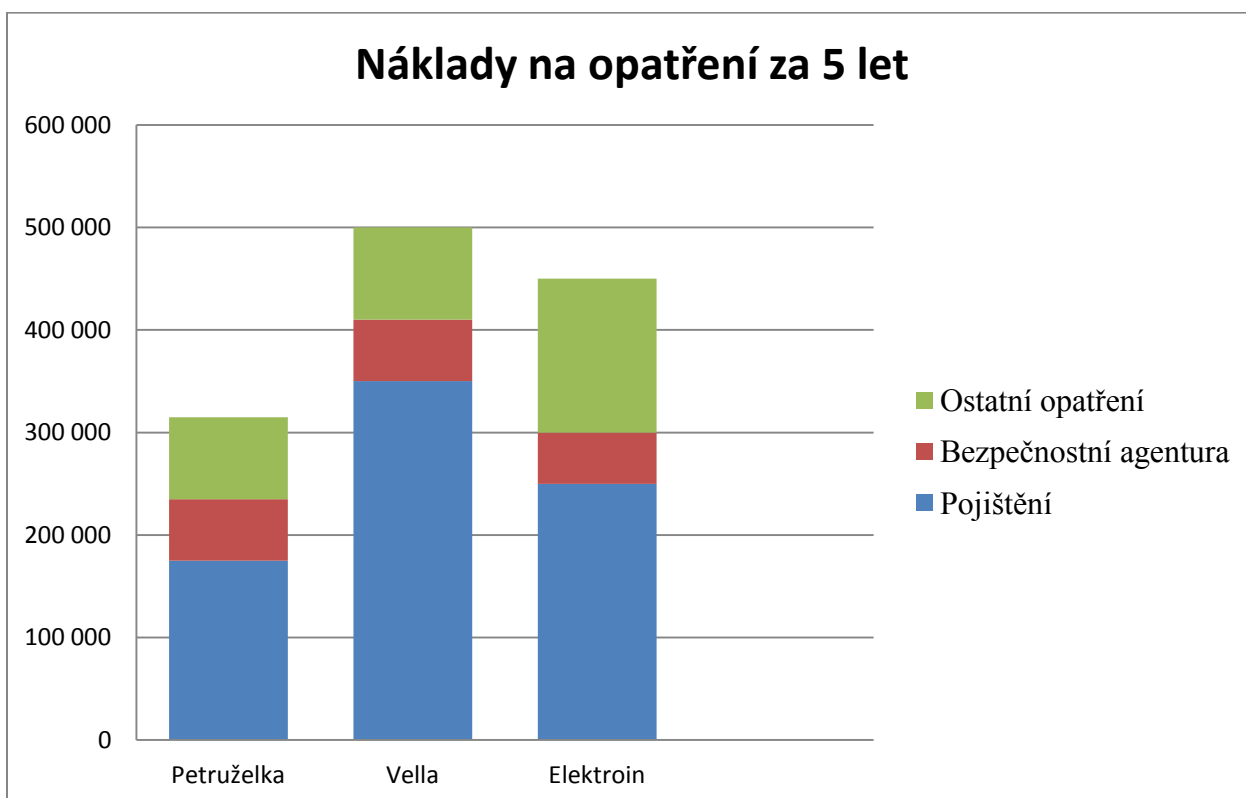
Tabulka 4: Přístupy jednotlivých podniků k rizikům

Přístupy jednotlivých podniků k rizikům			
riziko	Petruželka	Vella	Elektroin
požár	ano	ano	ano
povodeň	ne	ne	ne
odpovědnost za škodu	ano	ne	ano
odcizení a vandalismus	ano	ano	ano
strojní riziko	ano	ano	ne

Zdroj: vlastní zpracování

4 Návrhy a doporučení

Z informací získaných během řízených rozhovorů jednotlivých firem vyplývá, že si jednotlivé společnosti uvědomují možná rizika, která by dokázala omezit jejich provoz. Žádná z dotazovaných společností se zatím nedostala do krizové situace, aby museli přerušit provoz či likvidovat škody z živelních katastrof. I přesto však firmy mají proti rizikům opatření za částky v intervalu od 80 000 Kč do 120 000 Kč, které bylo potřeba vynaložit při založení firmy do oplocení areálu, bezpečnostních dveří a zámků, hasicích přístrojů a různých čidel a alarmových systémů. Další složkou výdajů na zabezpečení podnikatelských objektů je poplatek za služby najaté bezpečnostní agentury, který činí 800 – 1 500 Kč za měsíc. Třetí částí výdajů na zabezpečení podniků je platba pojistného za pojištění podnikatelů, které se platí většinou v ročních splátkách. Rozdělení plateb za krytí rizik je zobrazeno v obrázku č. 10. Údaje jsou počítány v období 5 let.

Obrázek 10 - Náklady na zajištění proti rizikům

Zdroj: vlastní zpracování

Dotazované podniky vynaložili v počátcích velké sumy za zabezpečení jejich objektů a dále každý rok platí další částky za pojištění a bezpečnostní agentury. V porovnání se škodami, které podnikům vznikly v minulosti, se nabízí otázka, zda se tato opatření v podnicích vyplatí. Ve společnosti Petruželka se nikdy nesečkali s poškozením majetku vandalem ani z podniku nebyl odcizen žádný předmět. Přírodní živly podnik také nezasáhly a v podniku tedy nebylo třeba řešit škodnou událost. Společnosti Vella a Elektroin mají zkušenost s odcizením předmětů (Vella – okapy v hodnotě 3 000 Kč,

Elektroin – náradí v hodnotě 8 000 Kč) a poškozením majetku z důvodu vandalismu (obě společnosti shodně – posprejovaná omítka, škoda v hodnotě 4 000 Kč). V porovnání s modelovou nabídkou od Generali pojišťovna a.s. *Pojištění podnikatelů* (viz. Příloha 2) je možné porovnat cenu jednotlivých připojištění s vzniklými škodami v minulých letech u dotazovaných firem. Roční pojistné za vandalismus tedy činí 500 Kč, vzniklé škodné události u společností Vella a Elektroin jsou vyčíslené v hodnotě 4 000 Kč. Z toho vyplývá, že pokud společnost platila pojistnou smlouvu méně než 8 let, v tomto případě se pojištění vyplatilo. U rizika odcizení měl podnik Vella škodu v hodnotě 3 000 Kč a Elektroin v hodnotě 8 000 Kč, roční pojistné za připojištění v modelovém příkladě je 2 000 Kč (bez blíže specifikovaných předmětů). Tedy toto připojištění se pro firmu Vella vyplatí pouze tehdy, pokud taková událost nastane dvakrát v období tří let, u společnosti Elektroin se připojištění vyplatí, pokud mají sjednané pojištění v období kratším než čtyři roky. Ani v jednom z případů se tyto škodné události nestaly v časovém období, kdy by na pojištění společnosti vydělaly. Jeden z faktorů je, že se jednalo o malé částky, o které firmy byly poškozeny.

Bohužel nemůžeme určit, jaké by společnostem vznikly škody, pokud by nevybavily své podnikatelské objekty nákladnými opatřeními a dohledem bezpečnostních agentur. Tento fakt jistě odráží výsledek, že v dotazovaných společnostech mají tak málo zkušeností s poškozením podniku a jeho činnosti.

Při zvážení statistických údajů počtu škodných událostí za rok na území České republiky je určitá pravděpodobnost vzniku škodné události, kterou dotazované společnosti nijak nechtějí podcenit, a proto se preventivně chrání pojištěním.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo učinit podrobný přehled o problematice pojištění podniků, o pojmech souvisejících s tématem a konkrétně o přístupu vybraných firem k opatřením proti rizikům. Práce kladla důraz na poukázání na rizika, která firmám hrozí každý den a na jejich možná zajištění.

Vysvětlením teoretických základů i za hlubšího ponoření do látky zahrnutého zejména do první části práce, jež vychází z literární rešerše, jsou čtenáři přehledně seznámeni s daným tématem. V první kapitole bylo popsáno krizové řízení, definování pojmu krize a rozdělení rizik do kategorií podle podnikové analýzy rizik. Dále byly uvedeny metody, jak v podnicích snižovat rizika.

Ve druhé kapitole bylo popsáno pojištění od historických kořenů, až po novodobé trendy v oblasti pojištění s důrazem kladeným na problematiku pojištění podnikatelů. V rámci pojištění existují další připojištění, která podnik může zahrnout do pojistné smlouvy ke komplexní ochraně před možnými riziky. Načerpáné informace čtenářům následně pomáhají k lepšímu pochopení problematiky spjaté s pojištěním podnikatelů.

Ve třetí kapitole byly vybrány tři podniky, ve kterých byly provedeny řízené rozhovory v oblasti rizik, které podniky ohrožují a míru jejich zajištění a ochrany před vznikem nenadálých událostí se škodlivým vlivem pro podnik. Na základě zjištěných informací byla každá z deseti otázek vyhodnocena, kde je možné vidět různé postoje k opatřením a míru rizika na daný podnik. V případě, že se odpovědi lišily v přístupu či zkušenostech jednotlivých firem, jsou tyto údaje shrnuty v jednotlivých obrázcích a grafech. Dále bylo provedeno porovnání celkových nákladů do zabezpečení firem s vzniklými škodami v uplynulých pěti letech.

Z těchto informací lze konstatovat, že investované peníze do zabezpečení a důkladné kontroly a školení zaměstnanců na bezpečnost práce se ve vybraných podnicích vyplácí, jelikož dotazované podniky nemají zkušenosti s velkými škodami vzniklými vlivem možných rizik. I přes to, že velké škody podniky nepostihli, tak každoročně vynakládají platby za roční pojistné pojistných produktů, kterými se podniky chrání v případě nenadálé velké škodné události, která může v podniku vzniknout.

K pojištění mají jak občané jako jednotlivci, tak podniky různé názory a pohledy. Dílčím cílem práce bylo ukázat postoj a názor na pojištění podnikatelů pomocí dotazování ve vybraných firmách. Domnívám se, že cíl práce spočívající v analýze pojištění, jako nástroji pro snížení rizik, a vyhodnocení jeho přínosů a ekonomické výhodnosti pro jednotlivé podniky, byl splněn.

SEZNAM LITERATURY

- [1] ANTUŠÁK, E. *Krizový management. Hrozby, krize, příležitosti*. Praha, Wolters Kluwert ČR, 2009. ISBN 978-80-7357-488-8
- [2] CIPRA, T., *Pojistná matematika – teorie a praxe*. Praha, Ekopress, 2006. ISBN 80-86929-11-6
- [3] DAŇHEL, J. *Kapitoly z pojistné teorie*. Praha, VŠE, 2002. ISBN 80-245-0306-9.
- [4] DUCHÁČKOVÁ, E., *Principy pojištění a pojišťovnictví*. Praha, Ekopress, 2005. ISBN 80-86119-92-0
- [5] DUCHÁČKOVÁ, E., DAŇHEL, J. *Teorie pojistných trhů*. Praha, Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-015-7
- [6] EGER, L. a kol. *Diverzity management*. Praha, Educa Service ve spolupráci s Českou andragogickou společností, 2009. ISBN 978-80-87306-03-1
- [7] GREEN, K., HANKE, O. *Řízení v krizových situacích*. Praha, Management Press, 2004. ISBN 80-7261-104-6
- [8] JANATA, J., *Pojištění a management rizik v makléřském obchodě*. Praha, Professional Publishing, 2008. ISBN 978-80-86946-66-5
- [9] KAFKA, T. *Průvodce pro interní audit a risk management*. Praha, C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-121-5
- [10] KAHOUN, V., VURM, VL., KUČEROVÁ, B. *Vybrané kapitoly z pojišťovnictví*. Praha, Triton, 2008. ISBN 978-80-7387-130-7
- [11] KOHOUT, J. *Rétorika-umění mluvit a jednat s lidmi*. Praha, Management Press, 1995. ISBN 80-85603-92-6
- [12] MARTINOVIČOVÁ, D. *Pojištění podnikatelských subjektů*. Ostrava, Key Publishing, 2007. ISBN 978-80-87071-08-3

- [13] PÁLENÍK, VL. *Základy pojišťování především průmyslových a podnikatelských rizik*. Praha, Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-644-0
- [14] PEARCE, D. W. *Macmillanův slovník moderní ekonomie*. Praha, Victoria Publishing, 1995, s. 361. ISBN : 80-85605-42-2
- [15] SMEJKAL, VL. RAIS, K.: *Řízení rizik*. Praha, Grada Publishing, 2003. ISBN 80-247-0198-7
- [16] TICHÝ, M. *Ovládání rizika*. Praha, C. H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-415-5
- [17] VODÁČEK, L., VODÁČKOVÁ, O. *Management. Teorie a praxe v informační společnosti*. 3. vyd. Praha, Management Press, 1999. ISBN 80-85943-94-8
- [18] ZUZÁK, R. *Krizové řízení podniku (dokud ještě není v krizi)*. Praha, Professional Publishing, 2004. ISBN 80-86419-74-6
- [19] ZUZÁK, R.; KONIGOVÁ, M. *Krizové řízení podniku*. Praha, Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-3156-8

Internetové zdroje

- [20] Česká asociace pojišťoven. [online]. [cit. 2012-04-10]. Dostupné z: www.cap.cz
- [21] Elektroin spol. s r.o. [online]. [cit. 2012-04-17]. Dostupné z: www.elektroin.c
- [22] Petruzelka. [online]. [cit. 2012-04-17]. Dostupné z: www.petruzelka.cz
- [23] Vella s.r.o. [online]. [cit. 2012-04-17]. Dostupné z: www.vellacz.eu

PŘÍLOHY

Příloha 1 – Řízený rozhovor

Řízený rozhovor

- 1) Jaká rizika hrozí vašemu podniku?
- 2) Jak by chod vašeho podniku ohrozila povodeň?

Zasáhla už někdy váš podnik povodeň?

Ne

Ano – jaké škody povodeň napáchala?

- 3) Jak by chod vašeho podniku ohrozil požár?
Zasáhla vás v minulosti tato událost?

Ne

Ano (jak velkou škodu způsobila?)

Jaká máte opatření proti tomuto živlu? (protipožární dveře, požární hlásiče, pojištění, jiné)

- 4) Došlo v minulosti k přerušení provozu?
Stalo se Vám to někdy, jaké máte zajištění proti tomuto riziku?

Rizika z lidské činnosti:

- 5) Jaké negativní důsledky (hrozby) mohou vyplynout ze samotné podnikatelské činnosti? (škoda způsobená vadným výrobkem, finanční škody, škody na zdraví, škody na životním prostředí atd.). Jak je podnik proti tomu chráněn?

- 6) Má váš podnik zkušenosti s odcizením majetku společnosti? (krádež vloupáním, loupež)

Jaké máte zabezpečení proti tomuto riziku? Kolik stojí takové zabezpečení ?

(ochranné mříže, speciální zámky, hlídací pes, bezpečnostní agentura, kamerový systém, alarm)

- 7) Poškodil někdo majetek vašeho podniku prostým vandalismem, bez souvislosti s krádeží?

Ne

Ano – jak vysoká byla škoda?

- 8) Jak by váš podnik ohrozilo strojní riziko? (rozbitý stroj, oprava atd.)
- 9) Kolik peněz podnik vynaložil na opatření proti možným rizikům celkem?
- 10) Jaká finanční částka je určena na pojištění podniku proti možným rizikům?

Příloha 2 - Modelový příklad pojištění podnikatelů

Nabídka škodového pojištění drobných podnikatelů

Základní údaje

Pojistník:

Vykonávaná podnikatelská činnost:
Různé

Pojistné:

Celkové roční pojistné: **22 760 Kč**

Splátka pojistného: **22 760 Kč**
Způsob (frekvence) placení: **1 x ročně**

Pojištění je sjednáno na novou cenu, tj. v případě pojistné události bude vyplacena hodnota poškozené nebo zničené věci, která odpovídá ceně, za kterou lze v daném místě a v daném čase věc stejnou nebo srovnatelnou znovu pořídit jako věc stejnou nebo novou, stejného druhu a účelu. U budov, jejichž celkové opotřebení bylo při pojistné události vyšší než 60%, v případě pojištění cizích věcí převzatých a v případě škod na drobných stavbách, které jsou provedeny ve 2. stavební třídě, bude poskytnuto pojistné plnění v **časové ceně**.

Pojištění majetku

- **Základní pojistná nebezpečí:** Požár, výbuch, přímý úder blesku, pád letadla, náraz vozidla, aerodynamický třesk, voda z potrubí, lom trubky, vichřice, krupobití, tíha sněhu, pád stromu, včetně pojištěných nákladů.

Soubor movitých věcí	Vlastní věci:	Pojistná částka: 2 000 000 Kč	
	Cizí věci:	Pojistná částka: 500 000 Kč	
	Zásoby:	Pojistná částka: 500 000 Kč	
	Celkem pojistná částka:	3 000 000 Kč	Pojistné: 6 000 Kč

- Odcizení movitých věcí (pojištění na 1. riziko):

Pojistná částka: **500 000 Kč** Pojistné: **2 000 Kč**

Připojištění na 1. riziko

	limit	zvýšení limitu o	pojistné
- Stavební součásti - základní pojistná nebezpečí	10 000 Kč	1 500 000 Kč	4 500 Kč
- Peníze v hotovosti, cenniny a cennosti (uložené v trezoru)	5 000 Kč		
- Věci na volném prostranství	0 Kč	50 000 Kč	2 000 Kč
- Osobní věci zaměstnanců	5 000 Kč	20 000 Kč	60 Kč
- Výstavní modely, vzory, prototypy, exponáty	5 000 Kč	30 000 Kč	300 Kč
- Nosiče dat včetně záznamů	5 000 Kč		
- Vandalismus (úmyslné poškození)	0 Kč	10 000 Kč	500 Kč

Pojištění je sjednáno se **spoluúčastí 1 000 Kč** (výše spoluúčasti se odečítá při každé pojistné události z pojistného plnění).

V případě pojištění na **1. riziko** představuje pojistná částka horní hranici pojistného plnění ze všech pojistných událostí vzniklých v pojistném roce. **Pojištění odpovědnosti za škodu**

Pojištění se sjednává pro případ zákonné odpovědnosti pojištěného za škodu, kterou způsobil jinému v důsledku jeho podnikatelské činnosti.

Pojištěná podnikatelská činnost:

Různé

Pojištění odpovědnosti za škodu se v rozsahu VPP DP 2006/01 vztahuje na:

Základní odpovědnost za škodu z provozní činnosti

Odpovědnost z držby nemovitosti

Škody na najatých prostorách

Odpovědnost za výrobek

Úschovu movitých věcí

Věci převzaté za účelem provedení objednané činnosti

Činnosti na nemovitých věcech

Věci vnesené nebo odložené

Ubytovací služby – služby na věcech hostů s výjimkou motorových vozidel

Škody na motorových vozidlech hostů, zaměstnanců a návštěvníků

Odpovědnost za věci užívané

Náklady vynaložené zdravotní pojišťovnou ve prospěch zaměstnance (regresní nároky)

Rozšíření salmonelózy

Limit pojistného plnění:

2 500 000 Kč

Pojištění je sjednáno se spoluúčastí **1 000 Kč** (výše spoluúčasti se odečítá při každé pojistné události z pojistného plnění).

Roční pojistné za pojištění odpovědnosti:

7 400 Kč

Smlouva se řídí Všeobecnými pojistnými podmínkami pro pojištění drobných podnikatelů (VPP DP 2006/01).

Tato modelová nabídka má pouze informativní charakter, tzn. že ji nelze považovat za součást pojistné smlouvy a společnosti Generali Pojišťovna a.s. z ní neplynou žádné závazky.